

SK

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2015

Audit EÚ v skratke

Predstavujeme výročné správy
Európskeho dvora audítorov za rok 2015

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.asp

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditorsECA

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2016

Print	ISBN 978-92-872-5530-3	doi:10.2865/910324	QJ-04-16-526-SK-C
PDF	ISBN 978-92-872-5597-6	doi:10.2865/501475	QJ-04-16-526-SK-N
EPUB	ISBN 978-92-872-5570-9	doi:10.2865/568950	QJ-04-16-526-SK-E
HTML	ISBN 978-92-872-5588-4	doi:10.2865/511408	QJ-04-16-526-SK-Q

© Európska únia, 2016

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

SK

2015

Audit EÚ v skratke

**Predstavujeme výročné správy
Európskeho dvora audítorov za rok 2015**

V tomto dokumente – Audit EÚ za rok 2015 v skratke – sú zhrnuté hlavné zistenia uvedené vo výročných správach Európskeho dvora audítorov (EDA) o plnení rozpočtu EÚ na rok 2015 a o Európskych rozvojových fondoch. Poskytujeme prehľad o finančnom hospodárení EÚ za príslušný rok a predkladáme návrhy na jeho zlepšenie. Pomáhame tak Európskemu parlamentu a Rade pri kontrole vynakladania finančných prostriedkov EÚ.

V rozpočtovom roku 2015 bol na rozpočet EÚ vyvinutý značný tlak, keďže členské štáty a inštitúcie EÚ sa snažili reagovať na utečeneckú krízu a presadiť vyššie investície do ekonomiky, a zároveň pokračovať vo financovaní prebiehajúcich aktivít EÚ vo viacročnom finančnom rámci na obdobie rokov 2014 – 2020.

Naša práca pokrýva rozličné a často komplexné systémy príjmov a výdavkov na všetkých úrovniach EÚ, ako aj na úrovni vnútroštátnych a regionálnych orgánov až po jednotlivých príjemcov. Predkladáme vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a riadnosti príslušných operácií a poukazujeme na oblasti, v ktorých je najväčšie riziko, že sa finančné prostriedky EÚ premrhajú. Takisto informujeme o rámci, ktorý Komisia používa na riadenie výkonnosti fondov EÚ.

Rovnako ako v minulých rokoch sme aj teraz dospeli k záveru, že účtovná závierka EÚ za rok 2015 je spoľahlivá, ale výdavky sú stále ovplyvnené významnou mierou nezrovnalostí (chýb). Náš odhad celkovej chybovosti za rok 2015 je 3,8 %, čo oproti posledným rokom predstavuje zlepšenie, no táto chybovosť stále výrazne prekračuje prah významnosti na úrovni 2 %.

Z našej analýzy vyplýva, že grantové programy založené na preplácaní nákladov príjemcov vykazujú vyššiu chybovosť ako programy založené na nárokoch. Upozorňujeme tiež na riziká pre finančné hospodárenie, ktoré súvisia s poskytovaním finančnej podpory v podobe úverov, záruk a kapitálových investícií, či už priamo alebo nepriamo z rozpočtu EÚ.

Pri informovaní o riadení výkonnosti EÚ vyzdvihujeme potrebu uviesť do jasnejšieho súvisu nové politické priority EÚ, súčasné strategické ciele a aktivity, ktoré EÚ v skutočnosti financuje. Tohtoročná výročná správa je zameraná na riadenie výkonnosti výdavkov na výskum a inovácie.

A napokon sú v našej správe predložené odporúčania, ako obmedziť chyby a zlepšiť celkové plnenie rozpočtu EÚ. Preskúmanie výdavkových plánov EÚ na obdobie od roku 2014 do roku 2020 Komisiou v polovici ich trvania je teraz príležitosťou urobiť skutočný pokrok v zjednodušovaní pravidiel pre výdavkové programy a zabezpečiť, aby bol rozpočet pružnejší a lepšie zameraný na dosahovanie výsledkov, ktoré majú pre občanov najväčší význam.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
predseda Európskeho dvora audítorov

Strana

02	Predslov predsedu
05	Celkové výsledky
05	Hlavné zistenia a odkazy
07	Kto sme
07	Čo sme kontrolovali
09	Čo sme zistili
09	Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz
09	Odhadovaná chybovosť stále výrazne prekračuje prah významovosti vo výške 2 %
16	Výdavky spojené s preplácaním nákladov boli najviac poznačené chybami
18	Spôsob hospodárenia má obmedzený vplyv na chybovosť
20	Nápravné opatrenia ovplyvnili odhadovanú chybovosť
21	Pri hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou existuje priestor na ďalšie zlepšenie
22	Sumy, ktoré sa majú uhradiť za tento rok a budúce roky, sú vysoké
23	S častejším využívaním finančných nástrojov sa spájajú vyššie riziká
24	Lepšie zameranie pozornosti na výkonnosť
28	Podrobnejšie informácie o oblastiach príjmov a výdavkov
29	Príjmy
32	Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť
35	Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

39	Prírodné zdroje
44	Globálna Európa
46	Bezpečnosť a občianstvo
47	Administratíva
49	Európske rozvojové fondy (ERF)
52	Základné informácie
52	Prehľad audítorského prístupu
54	Európsky dvor audítorov a jeho práca
55	Osobitné správy v roku 2015

Hlavné zistenia a odkazy

Zhrnutie vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2015

Európsky dvor audítorov vyjadruje výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky Európskej únie za rok 2015.

Príjmy za rok 2015 sú z celkového hľadiska zákonné a riadne.

Platby za rok 2015 sú významne ovplyvnené chybami. Preto vyjadrujeme záporný výrok k ich zákonnosti a riadnosti.

Plné znenie vyhlásenia o vierohodnosti sa nachádza v kapitole 1 výročnej správy za rok 2015.

- Účtovná závierka EÚ za rok 2015 bola vypracovaná podľa medzinárodných štandardov a zo všetkých významných hľadísk poskytuje pravdivý a verný obraz. Mohli sme tak k jej spoľahlivosti znovu vyjadriť výrok bez výhrad. Vyjadrujeme však záporný výrok k riadnosti platieb.
- Odhadovaná chybovosť, ktorá vyjadruje mieru nezrovnalostí, v prípade platieb za rok 2015 predstavovala 3,8 %. Oproti predchádzajúcim rokom to predstavuje zlepšenie, no táto chybovosť stále výrazne prekračuje prah významnosti na úrovni 2 %.
- Spôsob hospodárenia má na chybovosť obmedzený vplyv. Opätovne sme dospeli k takmer rovnakej odhadovanej chybovosti pri hospodárení zdieľanom s členskými štátmi (4,0 %) a pri výdavkoch, ktoré riadila priamo Komisia (3,9 %). Znovu sme zaznamenali najvyššiu odhadovanú chybovosť vo výdavkoch v rámci hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (5,2 %) a konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť (4,4 %). Najnižšia chybovosť sa vyskytla v administratívnych výdavkoch (0,6 %).
- Odlišné formy rizika pri systémoch založených na preplatení nákladov (keď EÚ uhradza oprávnené náklady na oprávnené činnosti na základe výkazov nákladov príjemcov) a systémoch založených na nárokoch (keď sa platby hradia po splnení podmienok, a nie na preplatenie nákladov) majú stále veľký dosah na chybovosť v jednotlivých oblastiach výdavkov. S preplácaním nákladov sa spája omnoho vyššia chybovosť (5,2 %) ako s výdavkami na základe nárokov (1,9 %).
- Nápravné opatrenia, ktoré vykonali orgány v členských štátoch a Komisia, mali pozitívny vplyv na odhadovanú chybovosť. Bez týchto opatrení by naša celková odhadovaná chybovosť dosiahla 4,3 %. Komisia síce urobila kroky na skvalitnenie posudzovania rizika a vplyvu nápravných opatrení, no stále existuje priestor na zlepšenie.
- Keby Komisia, orgány v členských štátoch či nezávislí audítori využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, mohli predísť značnej časti chýb pred uhradením súvisiacej platby, alebo ich odhaliť a napraviť.

- Sumy, ktoré sa majú uhradiť za tento rok a budúce roky, zostávajú veľmi vysoké. Komisia však nevypracovala prognózu toku hotovosti na nasledujúcich sedem až desať rokov. Takáto prognóza by zainteresovaným stranám umožnila predvídať budúce potreby z hľadiska platieb a rozpočtové priority.
- Častejšie využívanie finančných nástrojov, ktoré nie sú priamo financované z rozpočtu EÚ a ktoré my nekontrolujeme, predstavujú vyššie riziká z hľadiska zodpovednosti a koordinácie politík a činností EÚ.
- V súvislosti s ukazovateľmi, ktoré Komisia používa na meranie výkonnosti, sa dosiahol určitý pokrok, no nedostatky zostávajú. Ciele v oblasti riadenia je tiež potrebné lepšie rozpracovať na úrovni generálnych riaditeľstiev.
- Napriek tomu, že sme pri programe Horizont 2020 zistili zlepšenia v porovnaní so siedmym rámcovým programom, schopnosť Komisie monitorovať výkonnosť programu a podávať o nej správy je obmedzená. Spojitosť medzi desiatimi novými politickými prioritami Komisie a strategickým rámcom Európa 2020/ Horizont 2020 treba lepšie objasniť. Touto nejasnosťou môžu byť poznačené aj iné aktivity EÚ.
- Napriek celkovo primeranej informovanosti o našich odporúčaníach pre členské štáty existujú veľké rozdiely, pokiaľ ide o formálne prijímanie následných opatrení k nim, a dôkazy o zmenách národnej politiky a praxe sú v dôsledku toho len obmedzené.

Úplné znenie našich výročných správ o rozpočte EÚ za rok 2015 a o aktivitách financovaných z 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu možno nájsť na našej webovej stránke (<http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AR2015.aspx>).

Kto sme

Sme Európsky dvor audítorov, nezávislý audítor EÚ. Podľa článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je našou povinnosťou predložiť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a riadnosti operácií, na ktorých sa zakladá. Sme nezávislí od inštitúcií a orgánov, ktoré kontrolujeme.

Čo sme kontrolovali

Rozpočet EÚ

Výdavky z rozpočtu EÚ sú dôležitým nástrojom na dosiahnutie cieľov politiky. Každoročne kontrolujeme príjmy a výdavky rozpočtu EÚ a vyjadrujeme svoje stanovisko k tomu, do akej miery je ročná účtovná závierka spoľahlivá a či sú príjmové a výdavkové operácie v súlade s príslušnými pravidlami a predpismi.

Výdavky dosiahli v roku 2015 celkovú výšku 145,2 mld. EUR, teda približne 285 EUR na jedného občana. Zodpovedá to približne 2,1 % celkových vládnych výdavkov členských štátov EÚ.

O rozpočte EÚ rozhoduje každý rok v kontexte sedemročného finančného rámca Európsky parlament a Rada. Za zabezpečenie náležitého plnenia rozpočtu zodpovedá predovšetkým Komisia. Takmer 80 % rozpočtu sa čerpá v rámci tzv. zdieľaného hospodárenia, pri ktorom jednotlivé členské štáty rozdeľujú prostriedky a riadia výdavky v súlade s právnymi predpismi EÚ (napríklad v prípade výdavkov v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a výdavkov na prírodné zdroje).

Odkiaľ pochádzajú peniaze?

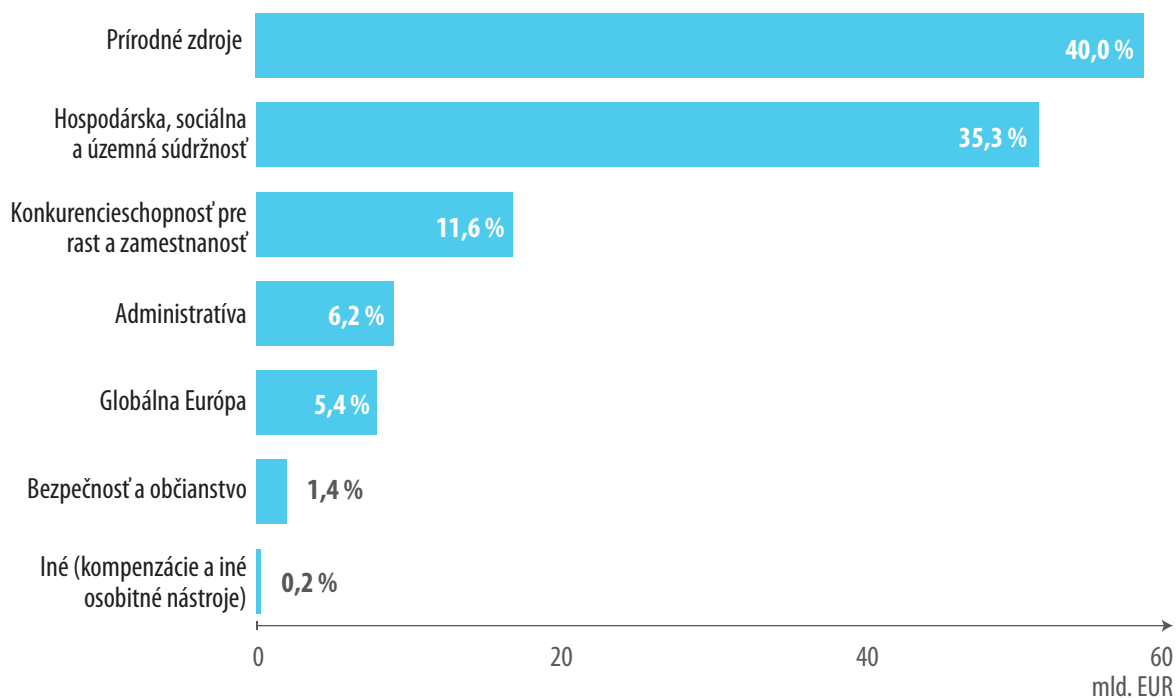
Rozpočet EÚ je financovaný z rôznych zdrojov. Najväčší podiel tvoria platby členských štátov odvodené z ich hrubého národného dôchodku (94,0 mld. EUR). Medzi ďalšie zdroje patria platby členských štátov na základe ciel a poľnohospodárskych poplatkov (18,7 mld. EUR), ako aj vybranej dane z pridanej hodnoty (18,3 mld. EUR).

Ako sa vynakladajú peniaze?

Ročný rozpočet EÚ sa vynakladá na rôzne oblasti (pozri **graf 1**). Platby sa vykonávajú na podporu rôznorodých činností, ako sú poľnohospodárstvo a rozvoj vidieckych a mestských oblastí, projekty dopravnej infraštruktúry, výskum, školenia pre nezamestnaných, podpora pre krajiny, ktoré sa usilujú o členstvo v EÚ, alebo pomoc susediacim a rozvojovým krajinám.

Graf 1

Celkové výdavky EÚ v roku 2015 (145,2 mld. EUR)

Finančné prostriedky EÚ sa vynakladajú prostredníctvom dvoch typov výdavkových programov s rozdielnymi formami rizika:

- Programy založené na nárokoch, pri ktorých je platba podmienená splnením určitých podmienok, napríklad študentské a výskumné štipendiá (v rámci výdavkov na konkurencieschopnosť), priama pomoc pre poľnohospodárov (v rámci prírodných zdrojov), priama rozpočtová podpora (v rámci stratégie Globálna Európa) alebo mzdy a dôchodky (v rámci administratívy).
- Systémy preplatenia nákladov, pri ktorých EÚ uhrádza oprávnené náklady na oprávnené činnosti. Tieto systémy zahŕňajú napríklad výskumné projekty (v rámci výdavkov na konkurencieschopnosť), programy investícií do rozvoja regiónov a vidieka (výdavky v rámci politiky súdržnosti a prírodných zdrojov), vzdelávacie programy (v rámci politiky súdržnosti) a rozvojové projekty (v rámci stratégie Globálna Európa).

Čo sme zistili

Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz

Účtovná závierka za rok 2015 bola vypracovaná v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor a poskytuje pravdivý a verný obraz o finančných výsledkoch EÚ za daný rok a jej aktívach a pasívach na konci roka. Môžeme preto vyjadriť výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky (t. j. schváliť ju) ako každý rok od roku 2007.

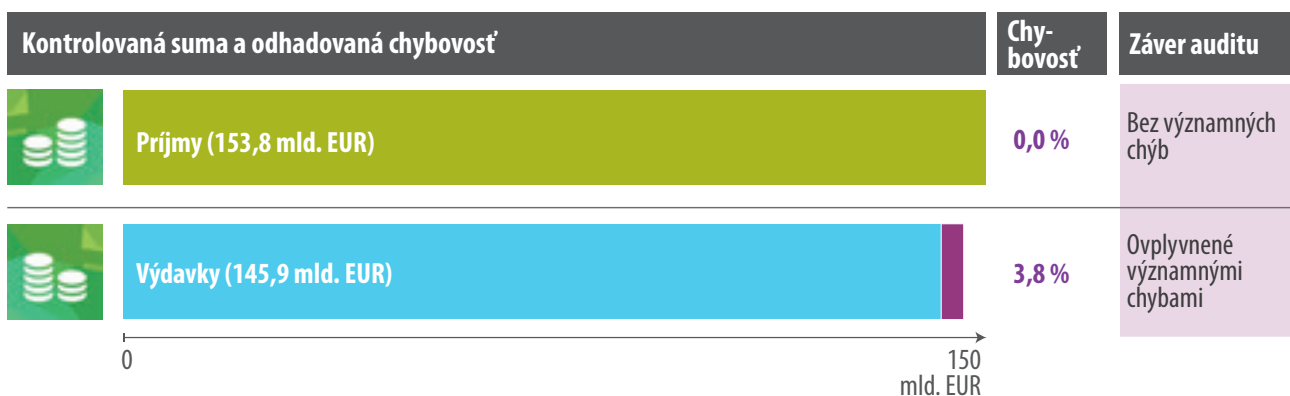
Odhadovaná chybovosť stále výrazne prekračuje prah významovosti vo výške 2 %

Kľúčovým prvkom našej audítorskej práce je testovanie vzoriek operácií z celého rozpočtu EÚ s cieľom poskytnúť nestranné presné odhady toho, do akej miery sú príjmy a rozličné výdavkové oblasti ovplyvnené chybami.

Graf 2 obsahuje zhrnuté výsledky za rok 2015. Viac informácií o našom audítorskom prístupe a odhade chybovosti nájdete na stranách 52 a 53.

Graf 2

Výsledky testovania operácií za rok 2015 za rozpočet EÚ ako celok

Odhad chybovosti vychádza z vyčísliteľných chýb zistených v štatistickej vzorke operácií, ktoré sme testovali.

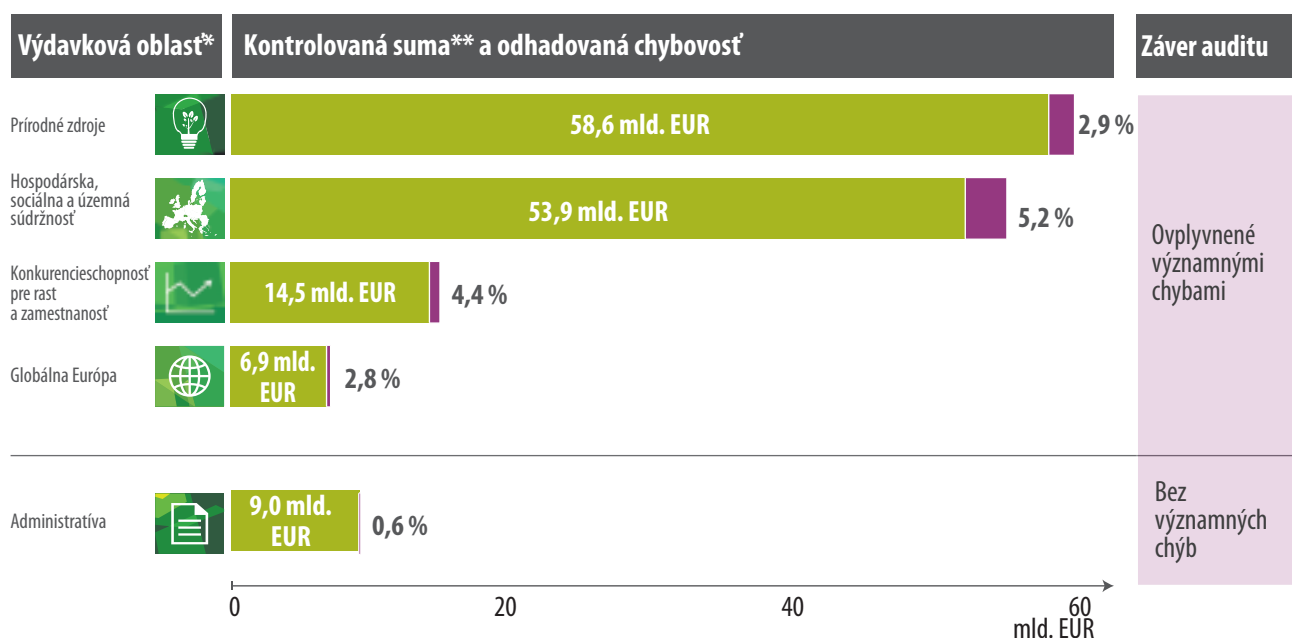
V súvislosti s rokom 2015 sme dospeli k záveru, že v príjmoch sa nevyskytli významné chyby.

Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch z rozpočtu vo výške 3,8 % nás vedie k vyjadreniu záporného výroku k riadnosti výdavkov (vysvetlenie termínu „riadnosť“ pozri na strane 53).

Pri testovaní sme dospeli aj k výsledkom za jednotlivé výdavkové oblasti, čo je zobrazené v **grafe 3**.

Ďalšie informácie o výsledkoch týkajúcich sa príjmov a všetkých výdavkových oblastí sa uvádzajú na stranách 29 až 51 a v príslušných kapitolách výročnej správy za rok 2015.

Graf 3 Výsledky testovania operácií za rok 2015 za výdavkové oblasti EÚ

% Odhadovaná chybovosť vychádza z vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili pri našej práci, najmä pri testovaní vzorky operácií. Pri výbere vzorky a stanovovaní odhadu chybovosti uplatňujeme štandardné štatistické metódy (pozri kapitolu 1, prílohu 1.1 k výročnej správe za rok 2015).

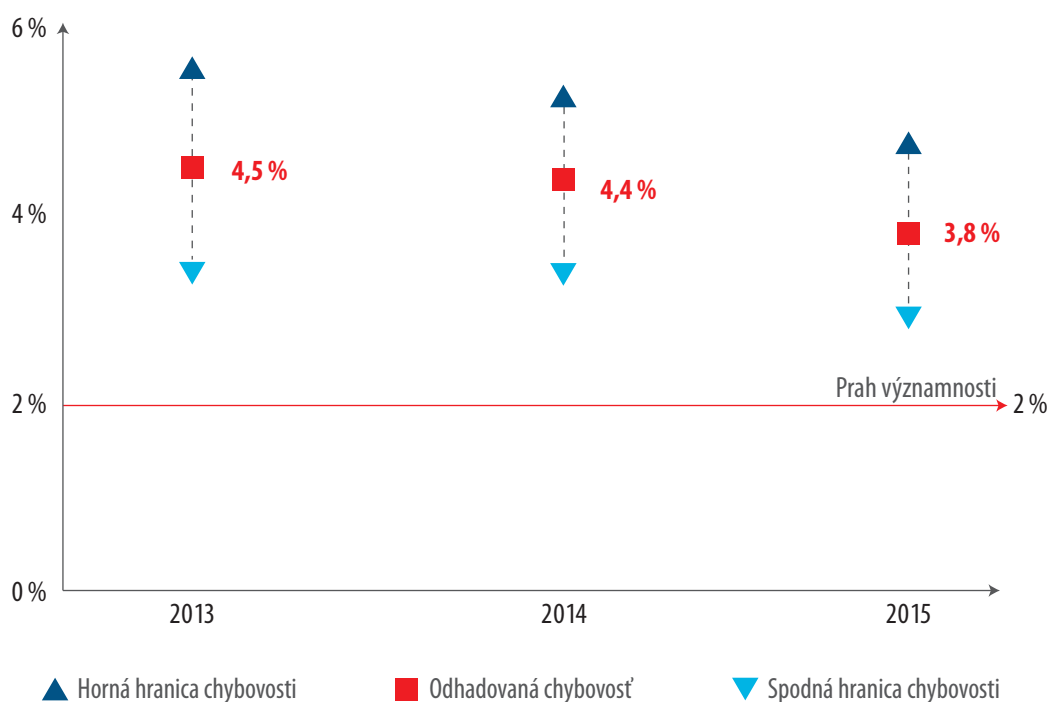
* Nepredkladáme špecifické hodnotenie výdavkov v rámci okruhu 3 VFR (Bezpečnosť a občianstvo) a okruhu 6 VFR (Kompenzácie) ani hodnotenie ostatných výdavkov (osobitné nástroje mimo VFR na obdobie 2014 – 2020, napr. rezerva na núdzovú pomoc, Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii, Fond solidarity Európskej únie a nástroj flexibility). Práca v týchto oblastiach však prispieva k nášmu celkovému záveru o výdavkoch za rok 2015.

** Rozdielne sumy v grafoch 1 a 3 vyplývajú zo skutočnosti, že platobné operácie preskúmavame v okamihu, keď vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Zálohové platby sa preskúmavajú len vtedy, keď príjemca zdôvodní použitie prostriedkov a platba sa zúčtuje alebo ju možno získať späť.

Analýza výsledkov auditu

Odhadovaná chybovosť, ktorá vyjadruje mieru nezrovnalostí v operáciách, za platby v roku 2015 je 3,8 %, teda nižšia ako v roku 2014 (4,4 %) a v roku 2013 (4,5 %). Oproti predchádzajúcim rokom to predstavuje zlepšenie, no táto chybovosť stále výrazne prekračuje prah významnosti na úrovni 2 % (pozri **graf 4**). Výsledky auditu vo všeobecnosti zodpovedajú výsledkom za predchádzajúce roky.

Graf 4 Odhadovaná chybovosť za rozpočet EÚ ako celok (2013 až 2015)

Poznámky:

Pri stanovovaní odhadu chybovosti používame štandardné štatistické metódy. Sme na 95 % presvedčení, že chybovosť v celkovom súbore sa nachádza medzi spodnou a hornou hranicou chybovosti (podrobnejšie informácie sú uvedené v kapitole 1, príloha 1.1 k výročnej správe za rok 2015).

V dôsledku zmeny v právnom rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ku ktorej došlo v roku 2015, nie je krížové plnenie už súčasťou testovania operácií. V minulých rokoch sa takéto chyby zohľadňovali (informácie o aktualizácii auditorského prístupu pozri v nasledujúcom rámciku).

Aktualizácia nášho auditorského prístupu: vypustenie chýb súvisiacich s krížovým plnením v rámci okruhu 2 VFR „Prírodné zdroje“ od roku 2015

V dôsledku zmeny v právnom rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ku ktorej došlo v roku 2015, nie je už krížové plnenie súčasťou testovania operácií. V roku 2014 predstavoval podiel takýchto chýb na celkovej odhadovanej chybovosti v okruhu 2 VFR „Prírodné zdroje“ 0,6 percentuálneho bodu. Ich ročný podiel na celkovej odhadovanej chybovosti sa v porovnaní s obdobím 2011 – 2014 pohyboval medzi 0,1 a 0,2 percentuálneho bodu.

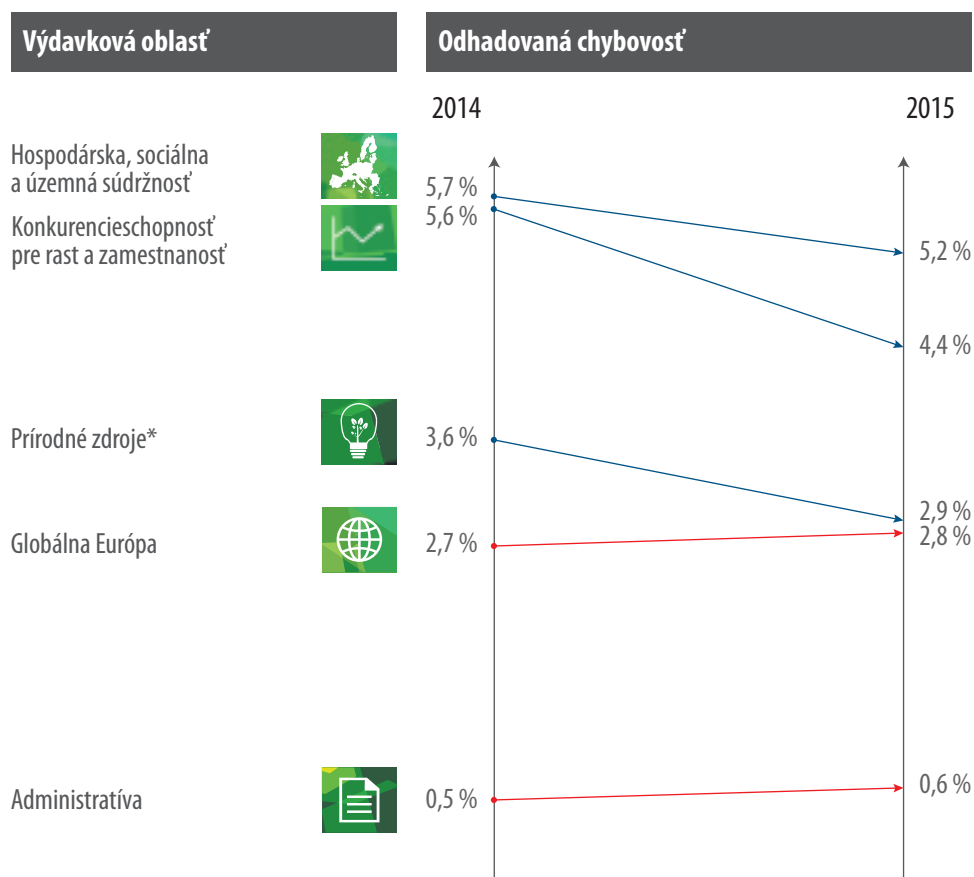
Chyby, plytvanie a podvod

Náš odhad chybovosti v rozpočte EÚ nie je meradlom podvodov, neefektívnosti ani plytvania. Ide o odhad peňazí, ktoré nemali byť vyplatené, pretože sa nepoužili v súlade s príslušnými pravidlami a predpismi. Medzi typické chyby patrí preplatenie výdavkov, ktoré boli neoprávnené, alebo nákupy bez náležitého uplatnenia pravidiel verejného obstarávania.

Podvod znamená úmyselné klamanie s cieľom získať výhody. Podozrivé prípady podvodu, ktoré sme zistili pri audite, oznamujeme Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ktorý, ak je to potrebné, vedie vyšetrovania a urobí následné kroky v spolupráci s orgánmi členských štátov. Spomedzi približne 1 200 operácií, ktoré sme hodnotili z hľadiska zákonnosti a riadnosti v priebehu auditov za rok 2015, sme zistili 12 prípadov podozrenia z podvodu (2014: 22), ktoré sme oznámili úradu OLAF. Najčastejšie prípady podozrenia z podvodu sa týkali konfliktov záujmov a umelého vytvorenia podmienok na získanie dotácie, po ktorých nasledovalo vykazovanie nákladov, ktoré nespĺňali kritériá oprávnenosti. Prípady podozrenia z podvodu nachádzame počas roka aj pri našej práci, ktorá nesúvisí s vyhlásením o vierohodnosti.

V **grafe 5** sa porovnáva odhadovaná chybovosť za roky 2014 a 2015, pričom sa zohľadňujú okruhy rôznych výdavkových oblastí v rámci viacročného finančného rámca (VFR). Významný pokles odhadovanej chybovosti bol zaznamenaný v oblastiach hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť a prírodných zdrojov. Mierne vyššia chybovosť oproti roku 2014 bola zistená v oblasti stratégie Globálna Európa a v oblasti administratívy. Administratívne výdavky mali najnižšiu odhadovanú chybovosť (0,6 %) a nenachádzali sa v nich významné chyby.

Graf 5 Porovnanie odhadovanej chybovosti vo výdavkových oblastiach EÚ (2014 – 2015)

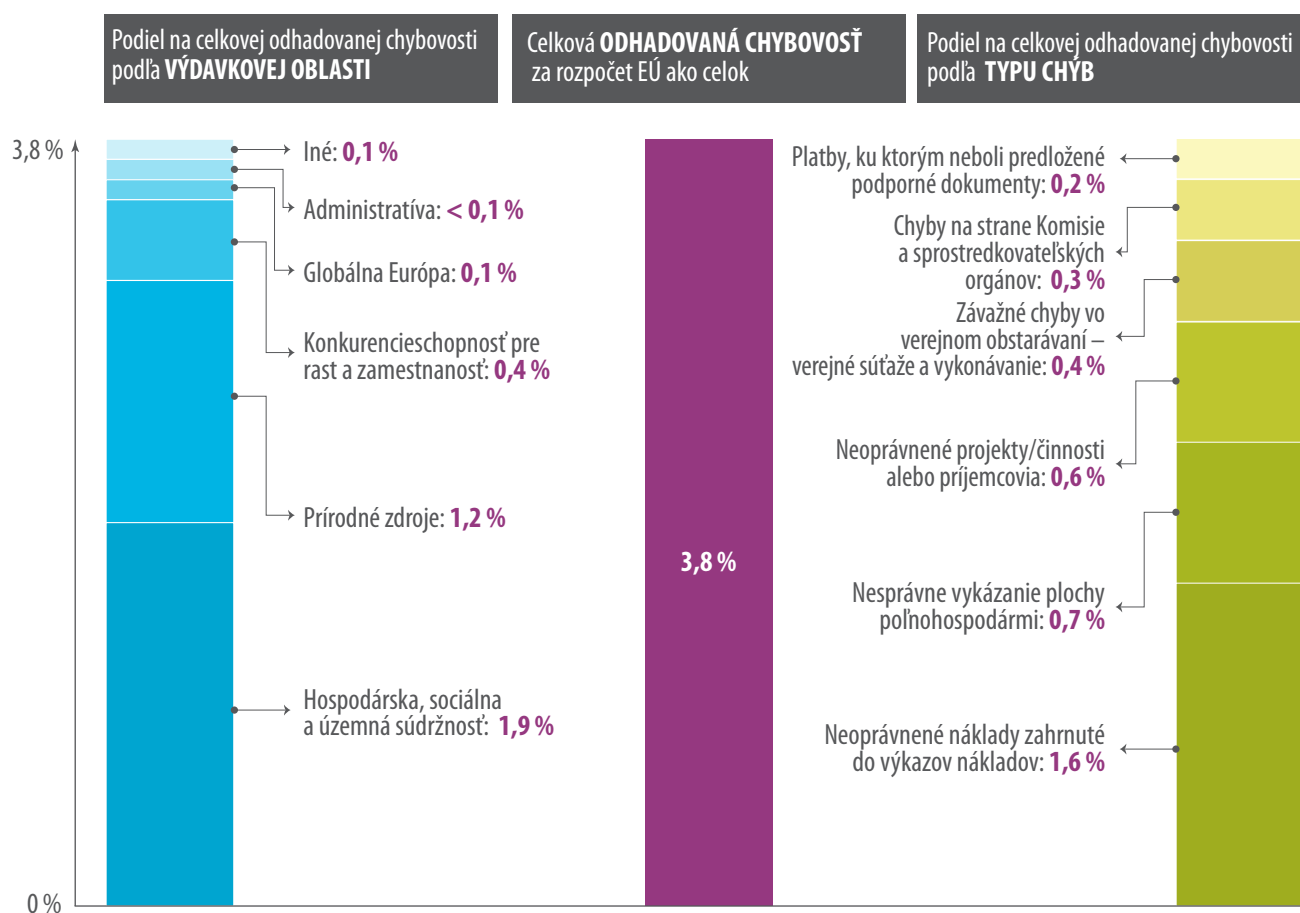

% Odhadovaná chybovosť vychádza z vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili pri našej práci, najmä pri testovaní vzorky operácií. Pri výbere vzorky a stanovovaní odhadu chybovosti uplatňujeme štandardné štatistické metódy (pozri kapitolu 1, prílohu 1.1 k výročnej správe za rok 2015).

* V dôsledku zmeny v právnom rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ku ktorej došlo v roku 2015, nie je krížové plnenie už súčasťou testovania operácií. V roku 2014 predstavoval podiel takýchto chýb na celkovej odhadovanej chybovosti (3,6 %) v okruhu 2 VFR 0,6 percentuálneho bodu.

V **grafe 6** analyzujeme podiel jednotlivých oblastí výdavkov podľa okruhov VFR na celkovej odhadovanej chybovosti. Výdavky v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti sú druhé najvyššie v rozpočte EÚ a majú najvyššiu odhadovanú chybovosť. Preto majú najväčší podiel na celkovej odhadovanej chybovosti (polovica celkovej chybovosti). Takmer všetky výdavky v tejto oblasti majú podobu preplatenia nákladov. Tretinu odhadovanej chybovosti za rok 2015 v tejto výdavkovej oblasti tvoria neoprávnené výdavky vo výkazoch nákladov príjemcov a výber neoprávnených projektov, činností alebo príjemcov. Chyby v dôsledku porušenia pravidiel verejného obstarávania tvoria jednu sedminu chybovosti.

Graf 6 Prehľad celkovej odhadovanej chybovosti podľa výdavkových oblastí a typu (2015)

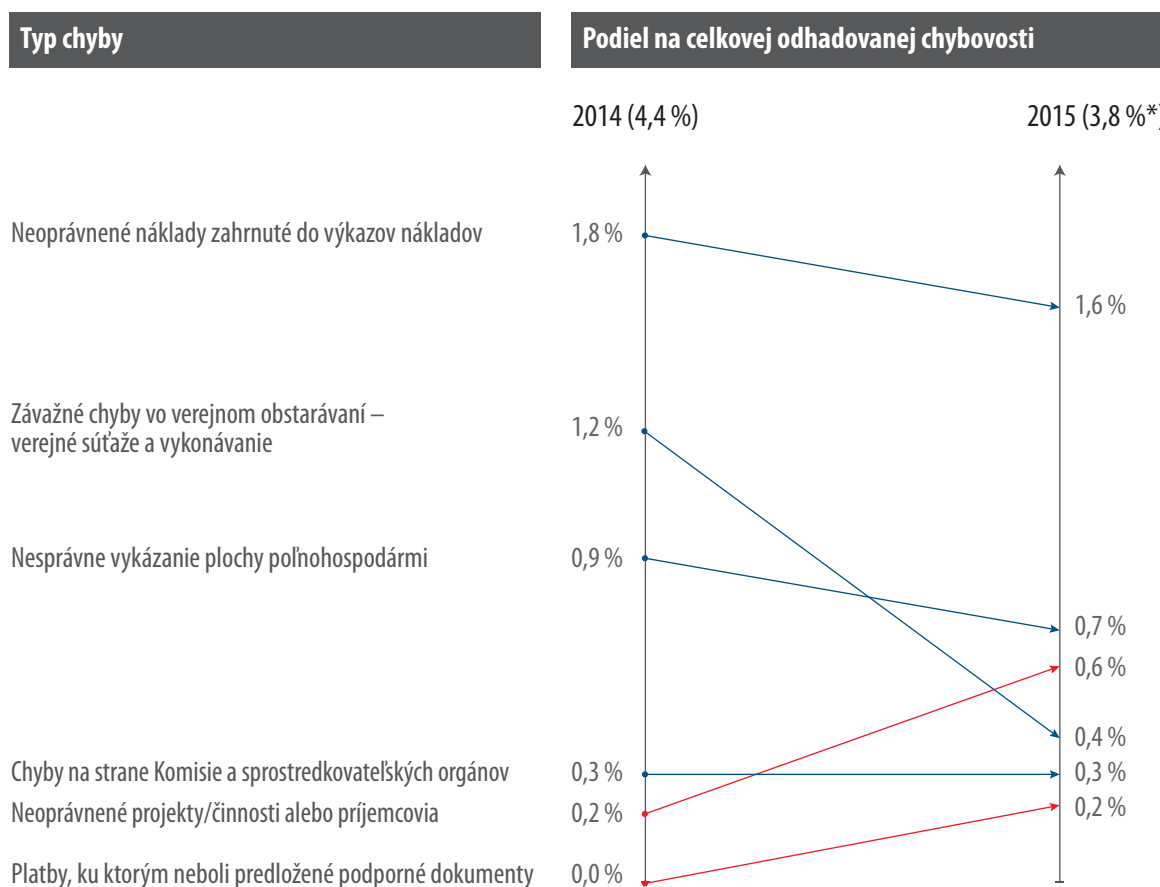
% Podiel z celkového odhadu chybovosti vyjadrený v percentuálnych bodoch.

Prírodné zdroje majú najväčší podiel na rozpočte EÚ a tiež značne prispievajú k celkovej odhadovanej chybovosti za rok 2015 (takmer tretina celkovej chybovosti). K odhadovanej chybovosti v tejto výdavkovej oblasti najvyšším podielom prispelo deklarovanie nadhodnotených poľnohospodárskych plôch (takmer polovica). Chyby v dôsledku neoprávnených príjemcov, činností alebo výdavkov tvorili pätinu chybovosti. Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF) predstavuje viac než tri štvrtiny výdavkov v rámci prírodných zdrojov, je však výrazne menej ovplyvnený chybami (2,2 %) ako rozvoj vidieka (5,3 %). Rozvoj vidieka charakterizuje vyššia chybovosť v investičných výdavkoch, pri ktorých sa poľnohospodárske podniky dotujú prostredníctvom preplácania oprávnených výdavkov.

Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch v oblasti konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť je naďalej výrazne vyššia ako v iných výdavkových oblastiach. Veľká časť výdavkov vzniká pri preplácaní nákladov a väčšina chýb súvisela s uhradením nákladov na neoprávnených zamestnancov alebo nepriamych nákladov deklarovaných príjmečmi. V oblasti Globálna Európa dve tretiny odhadovanej chybovosti tvorilo akceptovanie platieb Komisiou za práce, služby alebo dodávky, ktoré neboli vykonané alebo poskytnuté, a neoprávnené náklady preplatené Komisiou.

Výdavky, pri ktorých neboli splnené nevyhnutné podmienky na zahrnutie do projektov financovaných z prostriedkov EÚ, sa naďalej najväčšou mierou podieľajú na celkovej odhadovanej chybovosti (neoprávnené náklady zahrnuté do výkazov nákladov: 42 % celkovej odhadovanej chybovosti). Ďalšími dvomi veľkými prispievateľmi k odhadovanej chybovosti boli nesprávne deklarovanie plochy poľnohospodármi (19 %) a neoprávnené projekty/činnosti alebo príjmečovia (16 %). Závažné chyby v oblasti verejného obstarávania (11 %) prispeli k chybovosti výrazne menšou mierou ako v roku 2014 (pozri graf 7).

Graf 7 Porovnanie typov chýb a ich podiel na celkovej odhadovanej chybovosti (2014 až 2015)

% Podiel z celkového odhadu chybovosti vyjadrený v percentuálnych bodoch.

* V dôsledku zmeny v právnom rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ku ktorej došlo v roku 2015, nie je krížové plnenie už súčasťou testovania operácií.

Výdavky spojené s preplácaním nákladov boli najviac poznačené chybami

Správny výpočet platieb príjemcom finančných prostriedkov často závisí od informácií poskytnutých samotnými príjemcami. Mimoriadny význam to má najmä v súvislosti s preplácaním nákladov.

V jednotlivých typoch výdavkov EÚ na programy sa vyskytujú tieto chyby:

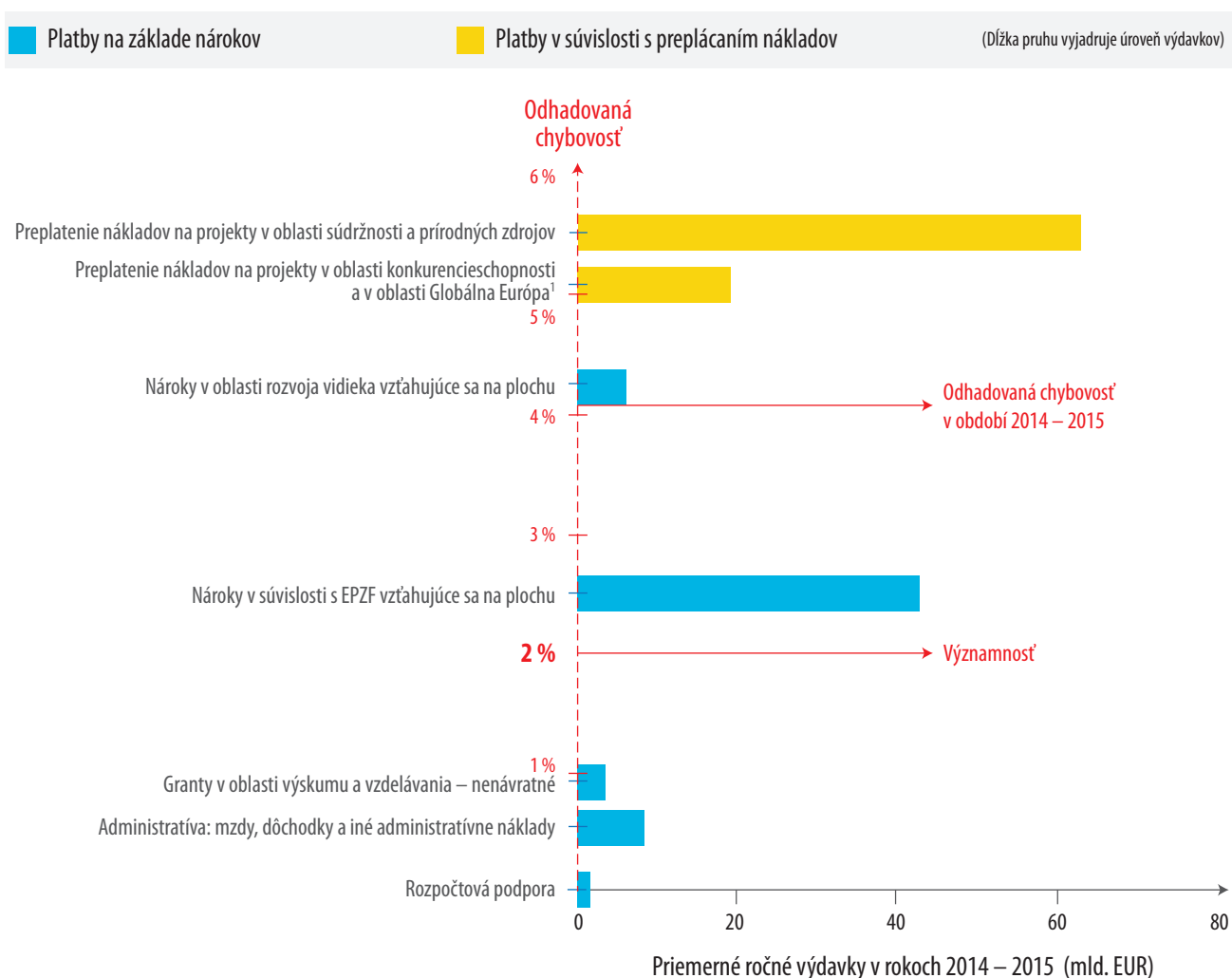
- Vo výdavkoch v súvislosti s preplácaním nákladov sa chybovosť odhaduje na 5,2 % (2014: 5,5 %). Typickými chybami v tejto oblasti sú neoprávnené náklady uvedené v žiadostiach o preplatenie nákladov, neoprávnené projekty, činnosti a príjemcovia a vážne porušenie pravidiel verejného obstarávania.
- V prípade programov, kde sa platby vykonávajú na základe nárokov, sa chybovosť odhaduje na 1,9 % (2014: 2,7 %), pričom typickou chybou je mierne nadhodnotenie poľnohospodárskej plochy poľnohospodárom.

Z **grafu 8**, ktorý je založený na audítorskom testovaní výdavkov EÚ za posledné dva roky, jasne vyplýva, že čím sú informácie požadované od príjemcov komplexnejšie, tým vyššie je riziko vzniku chýb.

Graf 8

Súvis medzi základom pre platbu a odhadovanou chybovosťou v operáciách EÚ (2014 – 2015)

1 Preplatenie nákladov v oblasti Globálna Európa sa týka aj projektov s viacerými darcami, ktoré majú v skutočnosti mnohé charakteristiky výdavkov založených na nárokoch a sú ovplyvnené nižšou chybovosťou.

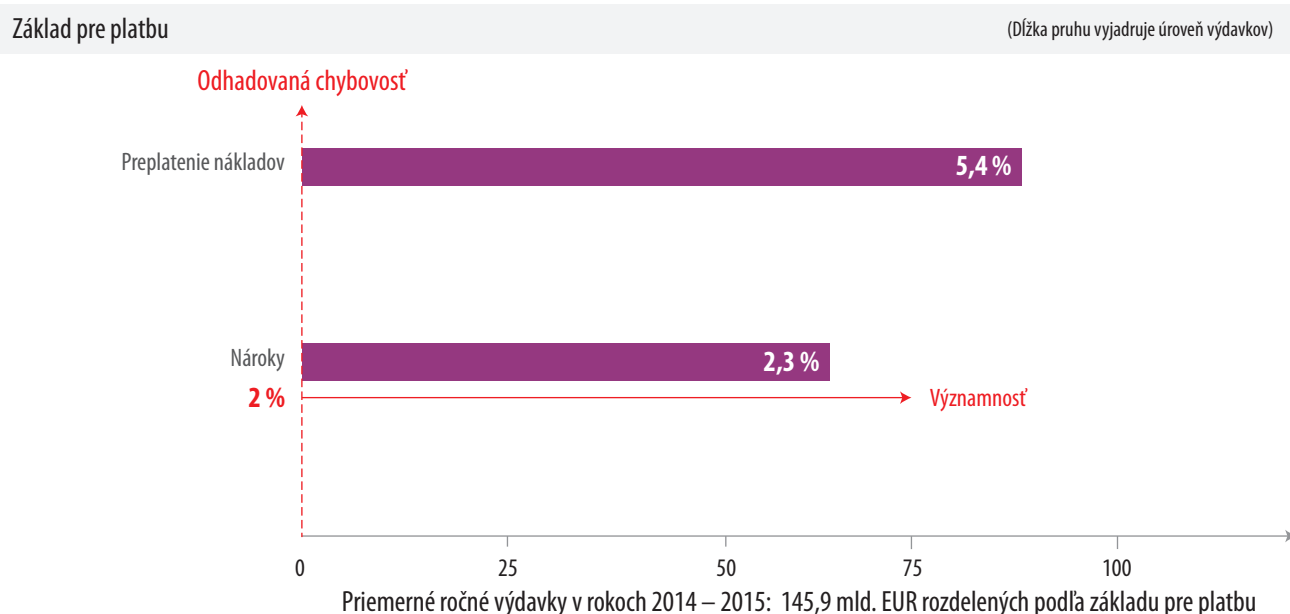
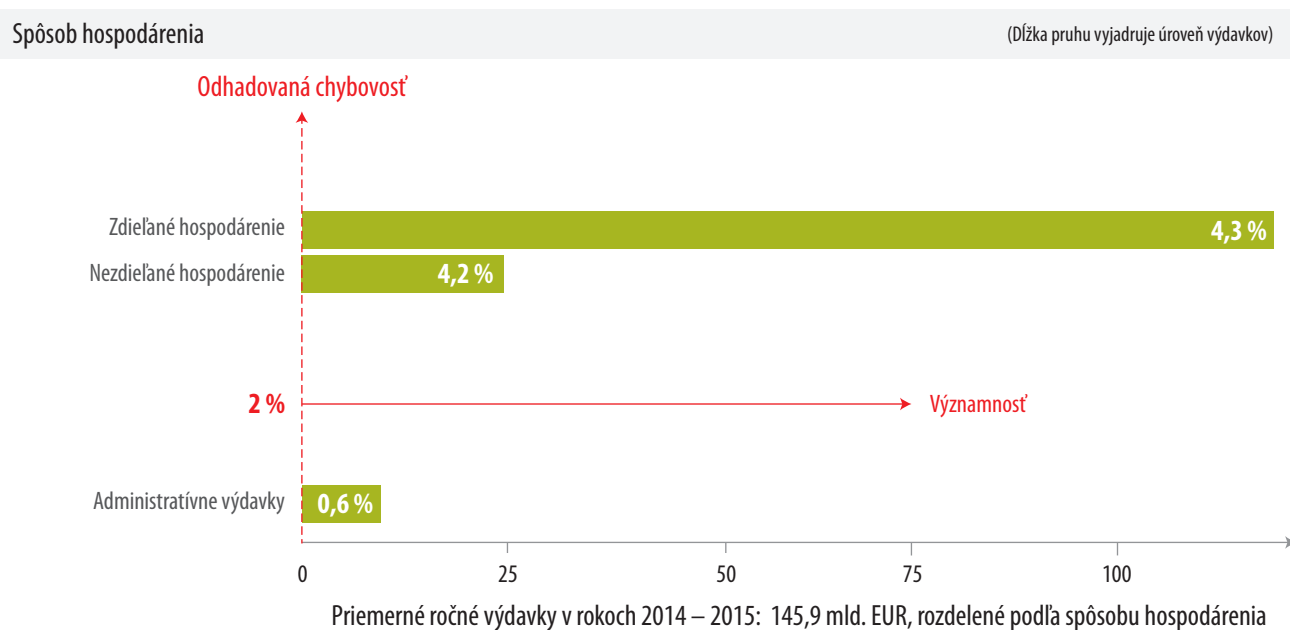
Spôsob hospodárenia má obmedzený vplyv na chybovosť

Podobne ako v minulom roku sme aj v roku 2015 znovu stanovili takmer identický odhad chybovosti v rámci zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi (4,0 % v roku 2015 a 4,6 % v roku 2014), ako aj pri výdavkoch, ktoré priamo riadi Komisia (3,9 % v roku 2015 a 4,6 % v roku 2014).

Vplyv na chybovosť v rôznych výdavkových oblastiach majú skôr rôzne profily rizika v systémoch založených na preplácaní nákladov a nárokoch ako spôsoby hospodárenia (pozri **graf 9**). Odhadovaná chybovosť omnoho viac súvisí so základom pre platbu ako so spôsobom hospodárenia. Najvyššiu chybovosť za posledné dva roky sme zistili v oblastiach konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť (s ktorou priamo hospodári Komisia a nepriamo poverené subjekty) a hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (na ktorú sa vzťahuje zdieľané hospodárenie). V oboch týchto oblastiach sa prevažne využívajú systémy založené na preplácaní nákladov.

Graf 9

Priemerná odhadovaná chybovosť podľa spôsobu hospodárenia a základu pre platbu (2014 – 2015)

Vysvetlivky:

V grafoch je zobrazená tá istá suma výdavkov.

- V hornom grafe sú výdavky rozdelené podľa spôsobu hospodárenia a vyplýva z neho, že veľká väčšina prevádzkových výdavkov vzniká v rámci zdieľaného hospodárenia.
- V spodnom grafe sú výdavky rozdelené podľa základu pre platbu a vyplýva z neho, že výdavky súvisiace s preplácaním nákladov sú výrazne vyššie ako výdavky založené na nárokoch.
- Umiestnenie pruhov vyjadruje odhadovanú chybovosť. Z grafu vyplýva, že spôsob hospodárenia má na chybovosť obmedzený vplyv, kým základ pre platbu ju ovplyvňuje vo významnej miere.

Nápravné opatrenia ovplyvnili odhadovanú chybovosť

Členské štáty a Komisia používajú nápravné opatrenia v prípadoch nezrovnalostí vo výdavkoch a v situáciách, keď sa chyby v platbách nezistili v procese skôr. Mechanizmy, ktoré sa uplatňujú na vykonanie a zaznamenanie nápravných opatrení, sú zložité. Vo výsledkoch auditu sa snažíme zohľadňovať tieto opatrenia, ak sú prijaté pred uhradením platby alebo pred naším preskúmaním. Kontrolujeme vykonávanie týchto opráv (napr. spätné získanie prostriedkov od príjemcov a opravy na úrovni projektov) a v prípade potreby upravujeme vyčíslenie chybovosti. Berieme na vedomie opravy, ktoré sa vykonali po oznámení o našich auditoch. Nepredpokladáme však, že nápravné opatrenia, ktoré boli vykonané na základe našej práce sú reprezentatívne pre celkový súbor.

Ak by sa v roku 2015 tieto nápravné opatrenia neuplatnili na platby, ktoré sme kontrolovali, celková odhadovaná chybovosť by bola 4,3 % a nie 3,8 %.

Zistili sme však tiež, že pri niektorých operáciách, ktoré boli ovplyvnené chybami, sa mohlo týmto chybám predísť alebo mohli byť zistené a opravené pred ich vznikom, keby Komisia, orgány členských štátov alebo nezávislí audítori využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii. Na základe operácií v našich vzorkách možno konštatovať, že sa tak potenciálne mohla znížiť odhadovaná chybovosť vo výdavkoch v rámci zdieľaného hospodárenia i vo výdavkoch priamo riadených Komisiou.

Napríklad využitie všetkých dostupných informácií by umožnilo znížiť chybovosť celkovo o 3,2 percentuálneho bodu vo výdavkoch v oblasti rozvoja vidieka, životného prostredia, klímy a rybného hospodárstva (5,3 %), o 3,0 percentuálneho bodu vo výdavkoch v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej spolupráce (5,2 %) a o 0,9 percentuálneho bodu vo výdavkoch v rámci poľnohospodárstva – EPZF (2,2 %). V prípade Európskych rozvojových fondov (ERF), ktoré väčšinou priamo riadi Komisia, sa mohla odhadovaná chybovosť (3,8 %) znížiť o 1,7 percentuálneho bodu.

Pri hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou existuje priestor na ďalšie zlepšenie

Každé generálne riaditeľstvo Komisie vypracúva výročnú správu o činnosti. Poskytujú prehľad o dosahovaní kľúčových cieľov politiky (analyzované v nasledujúcej časti) a zahŕňajú správu generálneho riaditeľa o riadení určenú členom Komisie. V roku 2015 Komisia zjednodušila štruktúru výročných správ o činnosti a generálnym riaditeľom poskytla väčšiu pružnosť v spôsobe ich prezentácie.

Z našej analýzy týkajúcej sa odhadu chybovosti Komisiou (tzv. riziková suma) vyplýva, že sa prijali ďalšie kroky na zlepšenie vyčíslenia rizikových súm a nápravnej schopnosti. V hodnotení oboch týchto záležitostí má však Komisia ešte priestor na zlepšenie.

Chcete sa dozvedieť viac? Podrobné informácie o hlavných zisteniach sa nachádzajú v kapitole 1 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Úplné znenie výročnej správy sa nachádza na našej webovej stránke (<http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AR2015.aspx>).

Sumy, ktoré sa majú uhradiť za tento rok a budúce roky, sú vysoké

Rozpočet na platby v roku 2015 bol druhý najvyšší v histórii. Navyše tretí rok po sebe konečná úroveň platieb (145,2 mld. EUR) prekročila úroveň stanovenú v pôvodnom rozpočte (141,3 mld. EUR). To sa uskutočnilo prostredníctvom ôsmich opravných rozpočtov v priebehu roka.

Viac než tri štvrtiny prevádzkových výdavkov šli na systémy fungujúce podľa pravidiel predchádzajúceho VFR. Zahŕňajú dotácie poľnohospodárom za rok 2014, preplatenie žiadostí v súvislosti s projektmi v oblasti súdržnosti v rámci operačných programov na obdobie rokov 2007 – 2013 a na výskumné projekty siedmeho rámcového programu, ktorý začal v roku 2007.

Čo sú záväzky a platby?

Rozpočet EÚ má dve zložky: záväzky (sumy, ktoré sa majú uhradiť v danom roku alebo v budúcich rokoch) a platby (uhradenie finančných prostriedkov v danom roku). Platby možno uhradiť len na základe platného záväzku. Ročné stropy pre záväzky a platby sú stanovené vo viacročných finančných rámcoch schválených Parlamentom a Radou.

Miera záväzkov bola v roku 2015 vyššia ako v ktoromkoľvek predchádzajúcom roku a sotva ostala v rámci celkového limitu (97,7 % z disponibilnej sumy). Pretrvávajúce dlhých odkladov od pôvodných záväzkov po konečné zúčtovanie výdavkov znamená, že štruktúry výdavkov pomaly reagujú na meniace sa rozpočtové priority, a zvyšuje riziko, že dokumenty nebudú v čase uzávierky k dispozícii. Odporúčame, aby Komisia prijala opatrenia na zníženie nesplatených záväzkov vrátane rýchlejšieho postupu rušenia záväzkov, rýchlejšieho ukončovania programov na obdobie rokov 2007 – 2013, častejšieho využívania čistých opráv pri výdavkoch v oblasti súdržnosti, zníženia hotovosti v držbe fiduciárov a kompilácie plánov platieb a prognóz v oblastiach s významnou mierou nesplatených záväzkov a iných povinností.

Čerpanie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na obdobie rokov 2007 – 2013 výrazne zaostáva. Ku koncu roka 2015 zostávalo nevyčerpaných 10 % z celkovej sumy 446,2 mld. EUR pridelených na všetky schválené operačné programy. Zaznamenali sme, že päť členských štátov (Česká republika, Španielsko, Taliansko, Poľsko a Rumunsko) je zodpovedných za vyše polovicu nevyužitých záväzkov fondov EŠIF, na základe ktorých nebola uhradená platba.

Toto nahromadenie môže pre niektoré členské štáty znamenať značný problém. Na využitie všetkých finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii na toto obdobie, musia orgány predložiť platné žiadosti, ktoré sa rovnajú celkovým nesplateným záväzkom spolu s požadovanou sumou spolufinancovania zo strany členského štátu a so sumou predbežného financovania, ktorá už bola z rozpočtu poskytnutá. V niektorých členských štátoch nevyužitý príspevok EÚ spolu s požadovaným vnútroštátnym spolufinancovaním presahuje 15 % celkových všeobecných verejných výdavkov. Odporúčame Komisii zvážiť pri rozpočtovom a finančnom hospodárení kapacitné obmedzenia v niektorých členských štátoch s cieľom zabezpečiť účinné využitie finančných prostriedkov.

Ako sme informovali už v predchádzajúcich rokoch, Komisia nevypracúva a každoročne neaktualizuje prognózu toku hotovosti na sedem až desaťročné obdobie, ktorá by sa vzťahovala na kľúčové prvky, ako rozpočtové stropy, platobné potreby, kapacitné obmedzenia a potenciálne zrušenie záväzkov. Takáto prognóza by zainteresovaným stranám umožnila predvídať budúce potreby z hľadiska platieb a rozpočtové priority.

S častejším využívaním finančných nástrojov sa spájajú vyššie riziká

Niekoľko finančných mechanizmov na podporu politik EÚ sa nefinancuje priamo z rozpočtu EÚ a ani sa nezaznamenáva v súvahe EÚ. Medzi ne patrí Európsky nástroj finančnej stability, Európsky mechanizmus pre stabilitu, jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií a Európska investičná banka a súvisiaci Európsky investičný fond. Niektoré z nich nie sú predmetom nášho auditu. Častejšie využívanie takýchto finančných nástrojov predstavuje vyššie riziko z hľadiska zodpovednosti a koordinácie politik a činností EÚ.

Iné mechanizmy sa čiastočne zaznamenávajú v súvahe EÚ, napríklad nástroje kombinovaného financovania a Európsky fond pre strategické investície (EFSI). Jedným mechanizmom, ktorý kontrolujeme osobitne, sú Európske rozvojové fondy (pozri naše pripomienky na stranách 49 a 51).

Okrem toho sme si všimli častejšie využívanie finančných nástrojov v období rokov 2014 – 2020 v rámci nepriameho hospodárenia. Medzi tieto nástroje patria predovšetkým úvery, kapitálové nástroje, záruky a nástroje na rozdelenie rizika. Skupina Európskej investičnej banky (EIB) riadila takmer všetky finančné nástroje v rámci nepriameho hospodárenia. V týchto nástrojoch sa držia čoraz väčšie sumy finančných prostriedkov.

V rámci zdieľaného hospodárenia ostali nevyužitú sumy finančných nástrojov pomerne vysoké, pričom 80 % sa sústreďuje v piatich členských štátoch (a z nich sa Talianska týkalo 45 % z celkovej sumy).

Začatie fungovania fondu EFSI malo vplyv na oneskorenie štartu Nástroja na prepájanie Európy. EFSI bude mať dosah aj na využívanie niektorých ďalších finančných nástrojov. Odporúčame, aby Komisia zhodnotila tieto faktory.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o hlavných zisteniach o rozpočtovom a finančnom hospodárení sa nachádzajú v kapitole 2 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Lepšie zameranie pozornosti na výkonnosť

Finančné prostriedky EÚ by sa mali vynakladať v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia: hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť. Dosahovanie dobrej výkonnosti zahŕňa vstupy (finančné, ľudské, materiálne, organizačné alebo regulačné prostriedky potrebné na realizáciu programu), výstupy (dosiahnuté výsledky programu), výsledky (okamžité účinky programu na priamych adresátoch alebo príjemcov) a vplyvy (dlhodobé zmeny v spoločnosti, ktoré možno aspoň čiastočne pripísať opatreniu EÚ).

Tieto atribúty posudzujeme pravidelne v rámci našich auditov výkonnosti. Naša výročná správa obsahuje tiež kapitolu, v ktorej sa posudzujú rôzne systémy zavedené Komisiou na zabezpečenie toho, aby sa finančné prostriedky EÚ vynakladali dobre, a nielen v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V tejto kapitole sa hodnotí aj to, nakoľko dobre sa na základe odporúčaní Dvora audítorov prijímajú následné opatrenia, a analyzujú niektoré hlavné odkazy z našich auditov výkonnosti realizovaných v danom roku. V tejto výročnej správe sa v uvedenej kapitole venuje osobitná pozornosť systémom riadenia výkonnosti pre program Horizont 2020, čím sa nadväzuje na minuloročné preskúmanie v súvislosti so stratégiou Európa 2020.

Rozpočet programu Horizont 2020 na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavuje zhruba 75 mld. EUR. Programom sa podporuje stratégia Európa 2020 a cieľ EÚ vytvoriť európsky výskumný priestor. Po prvýkrát spája výdavkové programy v oblasti výskumu a inovácií, ktoré boli doteraz oddelené. Financovanie sa poskytuje hlavne v podobe grantov, hoci k dispozícii sú aj iné formy financovania, napríklad prostredníctvom finančných nástrojov.

Je neľahké vysledovať príspevok programu Horizont 2020 k stratégii Európa 2020

Horizont 2020 je ambiciózný program so širokým záberom. Jeho všeobecný cieľ je založený na troch prioritách: excelentná veda, vedúce postavenie priemyslu a spoločenské výzvy. Medzi stratégiou Európa 2020 a programom Horizont 2020 sú prepojenia na vysokej úrovni. Dvomi z troch hlavných ukazovateľov pre Horizont 2020 sa meria aj jeho napredovanie v porovnaní so stratégiou Európa 2020. Tieto ukazovatele však majú pri sledovaní príspevku programu Horizont 2020 k stratégii Európa 2020 len obmedzené využitie.

Dva súbory prekrývajúcich sa, no rozdielnych politických priorít pre program Horizont 2020

Európska komisia prijala na obdobie rokov 2014 – 2019 desať politických priorít. Nie sú však úplne rovnaké ako priority stratégie Európa 2020. Nie je to však problém, pretože je bežné, aby sa strategické priority menili v závislosti od okolností, a priority Komisie nemusia byť presne také isté ako priority EÚ ako celku. No ako upozornil Útvor Komisie pre vnútorný audit, a teraz aj Dvor audítorov, Komisia doteraz nerozvrhla vzťah medzi týmito dvomi súbormi priorít a tieto prepojenia by v súčasnosti už mali byť vyjasnené. Komisia v tejto súvislosti akceptuje naše odporúčanie.

Čiastočná komplementárnosť výskumných programov členských štátov a EÚ

Kľúčovým faktorom úspechu programu Horizont 2020 je účinná synergia a komplementárnosť národných programov v oblasti výskumu a inovácií a programov EÚ. Najvyššie kontrolné inštitúcie Bulharska a Portugalska zistili, že hoci v ich krajinách existujú oblasti, v ktorých sa národné a európske programy dopĺňajú, na vnútroštátnej úrovni sa vyskytujú aj určité obmedzenia.

Nastavenie programu Horizont 2020 sa dôsledne nezameriava na výkonnosť

V právnom rámci pre program Horizont 2020 sa stanovuje niekoľko dôležitých prvkov pre riadenie výkonnosti, ako sú ciele a kľúčové ukazovatele výkonnosti. Celkovo sú schválené ciele a ukazovatele oproti predchádzajúcim rámcovým programom skutočným zlepšením. Ukazovatele výkonnosti používané v programe Horizont 2020 majú však niekoľko nedostatkov, napríklad vo vzťahu k rovnováhe ukazovateľov, ktoré merajú len vstupy alebo výstupy namiesto výsledkov a vplyvu, ako aj chýbajúce referenčné hodnoty či málo ambiciózne ciele.

V právnych predpisoch pre Horizont 2020 sa vyžaduje, aby sa v pracovných programoch stanovovali ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, ako aj očakávané výsledky. Týmto spôsobom sa môžu ciele vysokej úrovne vymedzené v právnych predpisoch premietnuť do cieľov na nižšej úrovni, ktoré sú užitočné pre riadenie výkonnosti. My sme však zistili, že Komisia nevyužíva svoje pracovné programy pre Horizont 2020 ani súvisiace výzvy na zvýšenie požadovaného cieleného zamerania na výkonnosť.

V súvislosti s návrhmi a dohodami o grante, ktoré sme preskúmali, sme zistili dostatočný dôraz na výkonnosť v cieľoch, keď to vyžaduje Komisia. To isté platí aj pre proces hodnotenia týchto návrhov. V dohodách o grante sa od príjemcov vyžaduje predkladať informácie na účely agregovania ukazovateľov výkonnosti programu Horizont 2020. Avšak uplatňovanie širšieho pojmu „očakávaného vplyvu“ namiesto „očakávaného výsledku“ zvyšuje riziko, že informácie poskytnuté za túto časť budú príliš všeobecné a posúdenie výkonnosti programu Horizont 2020 sa bude ťažko realizovať.

Komisia neuplatňuje vždy hlavné pojmy týkajúce sa výkonnosti (napr. „výstup“, „výsledky“, a „vplyv“) jednotne. Hoci inštitúcia vymedzila, ako by sa mali tieto termíny bežne používať, sama tieto definície často nedodržiava.

Komisia má obmedzenú schopnosť monitorovať výkonnosť programu Horizont 2020 a predkladať o nej správy

Zistili sme, že súčasné nastavenie Komisie neumožňuje osobitne monitorovať výdavky a výkonnosť výskumu a rozvoja a inovácií v rámci programu Horizont 2020 a predkladať o nich správy. Príspevok programu Horizont 2020 k stratégii Európa 2020 je okrem toho dobre stanovený v rozpočtovom procese vďaka zverejneným programovým vyhláseniam, no Komisia doteraz nepredložila žiadnu významnú správu o vykonávaní programu Horizont 2020 a jeho príspevku k stratégii Európa 2020.

Na úrovni generálnych riaditeľstiev boli zaznamenané aj ciele, ktoré nie sú vhodné na účely riadenia

Osobitnou témou našej kapitoly bolo preskúmanie plánov riadenia a výročných správ o činnosti štyroch generálnych riaditeľstiev zodpovedných za výdavky v oblasti prírodných zdrojov. Všimli sme si, že mnohé ciele použité v plánoch riadenia a vo výročných správach o činnosti boli prevzaté priamo z politických či legislatívnych dokumentov a na účely riadenia a monitorovania neboli dostatočne podrobné.

Predložili sme tri odporúčania týkajúce sa výkonnosti, ktoré Komisia prijala

Odporúčame, aby Komisia:

- o posúdila výkonnosť pracovných programov a výziev prostredníctvom premietnutia cieľov na vysokej úrovni z právnych predpisov programu Horizont 2020 do operačných cieľov na úrovni pracovných programov,
- o bližšie objasnila prepojenia medzi stratégiou Európa 2020 (2010 – 2020), viacročným finančným rámcom (2014 – 2020) a prioritami Komisie (2015 – 2019). Príležitosťou na to by mohol byť proces strategického plánovania (2016 – 2020),
- o zabezpečila jednotné používanie pojmov „vstup“, „výstup“, „výsledok“ a „vplyv“, v súlade s jej usmerneniami k lepšej právnej regulácii.

Faktory ovplyvňujúce optimálnu hodnotu za vynaložené prostriedky a výsledky v EÚ

V roku 2015 sme uverejnili 25 osobitných správ, ktoré sa týkali mnohých tém auditov výkonnosti a v ktorých sa posudzuje, či bola pomoc EÚ riadená podľa zásad riadneho finančného hospodárenia (hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť). Úplný zoznam týchto správ sa uvádza na stranách 55 a 56.

Kontrola prijatia následných opatrení na základe odporúčaní uvedených v osobitných správach

Tento rok sme skúmali, do akej miery sú orgány členských štátov informované o odporúčaníach v našich osobitných správach a v akej miere môžu na ich základe prijať následné opatrenia, pretože aj keď je naším hlavným kontrolovaným subjektom Komisia, niektoré z našich odporúčaní majú na ne vplyv. Pri prieskume, ktorý sme zorganizovali, sme zistili, že na úrovni členských štátov je primeraná úroveň informovanosti o odporúčaníach z našich auditov výkonnosti a naše odkazy prenikajú až do členských štátov prostredníctvom jedného alebo viacerých cielených komunikačných kanálov. Existujú však veľké rozdiely, pokiaľ ide o formálne prijímanie následných opatrení k odporúčaniam, a dôkazy o zmenách národnej politiky a praxe sú v dôsledku toho len obmedzené. Je zjavné, že existuje priestor na zlepšenie a touto záležitosťou sa budeme ďalej zaoberať v nasledujúcich mesiacoch v spolupráci s príslušnými orgánmi a zainteresovanými stranami.

Chcete sa dozvedieť viac? Podrobné informácie o našom hodnotení výkonnosti sa nachádzajú v kapitole 3 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Naše osobitné správy – ktoré sú zväčša výsledkom auditov výkonnosti – sú dostupné vo všetkých jazykoch EÚ na našej webovej stránke (<http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AuditReportsOpinions.aspx>).

Podrobnejšie informácie o oblastiach príjmov a výdavkov

28

Poznámka k uvádzaniu členských štátov v príkladoch:

Vzhľadom na náš prístup k výberu vzorky každý rok nekontrolujeme operácie v každom členskom štáte, prijímateľskom štáte a/alebo regióne. Príklady chýb v tomto dokumente sú uvedené na znázornenie najčastejších typov chýb. Nepredstavujú základ na vyvodenie záverov o jednotlivých členských štátoch, prijímateľských štátoch a/alebo regiónoch.

Príjmy

153,8 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Náš audit sa týkal príjmov EÚ, z ktorých sa financuje jej rozpočet. Príspevky vypočítané na základe hrubého národného dôchodku (HND) členských štátov sa v roku 2015 celkovo podieľali na príjmoch 64 % a príspevky vypočítané na základe dane z pridanej hodnoty (DPH) vybranej členskými štátmi 13 %. Tradičné vlastné zdroje, najmä clá z dovozu a produkcie cukru, ktoré vyberajú vnútroštátne orgány členských štátov v mene EÚ, predstavovali ďalších 13 % príjmov, pričom zvyšných 10 % príjmov pochádzalo z iných zdrojov.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?
Nie

Odhadovaná chybovosť:
0,0 % (2014: 0,0 %)

Náš audit príjmov EÚ

Príjmy EÚ založené na HND a DPH sa vypočítavajú na základe makroekonomických štatistických údajov a odhadov, ktoré poskytujú členské štáty. Náš audit týkajúci sa riadnosti príslušných operácií zahŕňa systémy Komisie na spracovanie údajov, ktoré získa, avšak pôvodné údaje od orgánov v členských štátoch už nie. V dôsledku toho sa závery nášho auditu týkajú vplyvu akýchkoľvek chýb Komisie na celkové príjmy.

Pri clách a odvodoch z produkcie cukru preskúmavame, ako Komisia spracúva výkazy, ktoré predkladajú členské štáty, a kontroly vo vybraných členských štátoch, príjem súm Komisiou a záznamy v účtovníctve.

Z našich kontrolných zistení vyplýva, že tieto systémy boli celkovo účinné, a v testovaných operáciách sme nezistili žiadne chyby.

Dňa 26. mája 2014 Rada formálne schválila nový legislatívny balík v oblasti vlastných zdrojov. Po jeho ratifikácii členskými štátmi sa bude uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2014. Následne vykonáme náležité preskúmanie tohto procesu, ako aj výpočtu retroaktívneho dosahu.

Výhrada je prostriedkom, ktorým sa sporný prvok v údajoch o HND predložených členskými štátmi ponechá otvorený pre potenciálnu opravu. Overovacie cykly Komisie týkajúce sa HND pokrývajú dlhé obdobia. Výsledné opravy môžu mať významný vplyv na príspevky niektorých členských štátov.

Po významných opravách vykonaných v roku 2014 Komisia v roku 2015 zrušila väčšinu výhrad. Vo vzorke zrušených výhrad, ktoré sme analyzovali, sme nezistili žiadne vážne problémy.

Upozorňujeme tiež na jediné všeobecné výhrady, ktoré boli na konci roka 2015 nevyriešené a týkali sa údajov o HND Grécka za roky 2008 a 2009. Hoci sa dosiahol pokrok pri zlepšovaní spoľahlivosti údajov o HND Grécka, tieto výhrady neboli zrušené.

Pokiaľ ide o clá, orgány členských štátov vykonávajú kontroly s cieľom overiť, či dovozcovia dodržiavajú nariadenia o sadzbách a dovoze. Takisto ako v minulých rokoch, aj teraz sme zistili, že metodika uplatňovaná pri týchto kontrolách (zahŕňajúcich aj audity po colnom konaní), ich kvalita a výsledky, ktoré tieto kontroly vyprodukovali, sa v jednotlivých kontrolovaných členských štátoch líšili. Poukázali sme aj na prerušovanie plynutia trojročnej premlčacej doby vo Francúzsku v súvislosti s oznamovaním dlhu, čo je postup, ktorý sa odlišuje od postupu v ostatných členských štátoch a vedie k nerovnakému zaobchádzaniu s hospodárskymi subjektmi v EÚ.

Na konci roka 2015 mala Komisia zoznam 325 otvorených bodov, ktoré sa týkali nedodržania colných predpisov EÚ, ktoré zistili pri inšpekciách v členských štátoch. Tieto nevyriešené záležitosti si vyžadujú, aby členské štáty prijali opatrenia na nápravu situácie, a majú potenciálny finančný dosah. Zistili sme neefektívne vedenie pohľadávok (tzv. účtov B) v členských štátoch. Komisia zistila podobné nedostatky v 17 z 22 členských štátov, ktoré kontrolovala.

My sme odhalili riziká v súvislosti s vymáhaním colného dlhu od spoločností registrovaných mimo EÚ a od občanov krajín mimo EÚ. Našli sme niekoľko prípadov v rôznych členských štátoch, keď subjekty neboli schopné vymôcť dlh od občanov alebo spoločností so sídlom napríklad v Bielorusku, na Britských Panenských ostrovoch, v Rusku, vo Švajčiarsku, v Turecku a na Ukrajine.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o prijala potrebné kroky na zjednotenie lehôt na oznamovanie dlhu hospodárskym subjektom vo všetkých členských štátoch,
- o zabezpečila, aby členské štáty v štvrtročných výkazoch správne deklarovali sumy, ktoré vyzbierali z cla, a poskytla usmernenie k tomu, o čom sa majú viesť záznamy,
- o do najväčšej možnej miery uľahčila vymáhanie colných dlhov členskými štátmi v prípadoch, keď dlžníci nemajú sídlo v členskom štáte EÚ,
- o zlepšila kontroly výpočtov príspevkov z Európskeho hospodárskeho priestoru a Európskeho združenia voľného obchodu a výpočtov mechanizmov opráv.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite príjmov EÚ sa nachádzajú v kapitole 4 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť

14,5 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Ciele, ktoré sa majú prostredníctvom týchto výdavkov dosiahnuť, zahŕňajú skvalitnenie výskumu a inovácií, posilnenie systémov vzdelávania a podporu zamestnanosti, zabezpečenie jednotného digitálneho trhu, propagovanie energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti, modernizáciu odvetvia dopravy a zlepšovanie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky (MSP).

Výskum a inovácie, ktoré tvoria 62 % výdavkov, sa realizujú prostredníctvom siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a rozvoja na obdobie rokov 2007 – 2013 (7. RP) a nového rámcového programu na roky 2014 až 2020 – Horizont 2020. Prostredníctvom ďalších veľkých výdavkových nástrojov sa podporuje vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport (program celoživotného vzdelávania a Erasmus+), rozvoj dopravnej infraštruktúry (program transeurópskej dopravnej siete a Nástroj na prepájanie Európy), odvetvie energetiky (Európsky energetický program pre oživenie) a vesmírne programy (programy satelitnej navigácie ako Galileo a Európska geostacionárna navigačná prekrývacia služba a Copernicus, program monitorovania Zeme).

Takmer 90 % výdavkov je vo forme grantov súkromným a verejným príjemcom a Komisia prepláca náklady, ktoré príjemcovia deklarujú vo výkazoch nákladov na projekty.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?
Áno

Odhadovaná chybovosť:
4,4 % (2014: 5,6 %)

V oblasti výskumu a inovácií sme zistili podobné typy a rozsah chýb ako chyby v priebehu 7. RP. V porovnaní s minulými rokmi sme naopak zistili menej chýb v platbách v rámci ostatných výdavkových nástrojov.

Väčšina chýb sa týka preplatenia neoprávnených nákladov na zamestnancov a nepriamych nákladov deklarovateľných príjemcami.

Pri nákladoch na zamestnancov príjemcovia často nesprávne vypočítali hodinovú mzdu zamestnancov pridelených na projekt alebo neboli schopní predložiť podporné dôkazy o skutočnom čase strávenom na projekte. Pri nepriamych nákladoch sa chyby týkali nesprávnych režijných sadzieb alebo deklarovania nákladov, ktoré nesúviseli s projektom. Keď príjemcovia deklarovali paušálnu sadzbu pre priame náklady na základe percentuálneho podielu priamych nákladov, viedla chyba v ich priamych nákladoch k pomernej chybe v deklarovaných nepriamych nákladoch. Zistili sme aj chyby týkajúce sa porušenia pravidiel verejného obstarávania, hoci v tejto oblasti sme zaznamenali všeobecné zlepšenie dodržiavania pravidiel.

Príklady: Preplatenie neoprávnených nákladov na zamestnancov a nepriamych nákladov v rámci 7. RP a iných programov

Zistili sme, že niektoré z nákladov na zamestnancov a nepriamych nákladov príjemcu, ktorý spolupracoval s 11 partnermi na projekte v rámci 7. RP, ktorý sa týkal vývoja posilnených geografických informačných systémov riadenia, neboli oprávnené. Časť nákladov na zamestnancov, ktoré príjemca deklaroval, v skutočnosti vznikli v súvislosti s iným projektom. Príjemca okrem toho do výpočtu nepriamych nákladov zahrnul aj neoprávnené položky (náklady na zamestnancov, ktoré nesúviseli s administratívnou podporou, náklady na marketing a kancelárske a cestovné náklady, ktoré nesúviseli s výskumnými činnosťami).

V inom prípade, ktorý sa týkal projektu na vytvorenie služieb cloud computingu financovaného v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie na obdobie rokov 2007 –2013, sme zistili, že príjemca nadhodnotil náklady na zamestnancov tak, že pri výpočte nákladov použil štandardný počet pracovných hodín, ktorý bol vyšší než skutočný počet hodín. Príjemca tiež deklaroval neoprávnené bonusové platby a výdavky, ktoré nevznikli v období, za ktoré predkladal výkaz výdavkov.

Takmer všetky chyby, ktoré sme našli vo výkazoch nákladov, vznikli v dôsledku nesprávneho výkladu zložitých pravidiel oprávnenosti alebo nesprávneho výpočtu nákladov. Identifikovali sme dva prípady podozrenia z podvodu, pri ktorých príjemcovia podľa všetkého zámerne nadhodnotili svoje oprávnené náklady na projekty.

Program Horizont 2020 má jednoduchšie pravidlá financovania ako 7. RP a Komisia vynaložila značné úsilie na zníženie administratívnej náročnosti. V našej výročnej správe za rok 2014 sme však upozornili, že niektoré kritériá oprávnenosti v novom rámcovom programe so sebou v skutočnosti prinášajú zvýšené riziko chýb, a odporučili sme, aby Komisia aktualizovala svoju stratégiu kontroly s cieľom riešiť napríklad tie prípady, keď výskumní pracovníci dostávajú aj ďalšie odmeny alebo keď účastníci využívajú rozsiahlu výskumnú infraštruktúru. Pri obmedzenom testovaní, ktoré sme v roku 2015 uskutočnili v súvislosti s programom Horizont 2020, sme zistili, že v praxi sa riziko chýb týkajúcich sa dodatočných odmien naplňa.

Komisia zriadila spoločné podporné centrum, ktoré má pomôcť dosiahnuť efektívne a jednotné riadenia programu Horizont 2020 rôznymi vykonávajúcimi orgánmi. Ide o pozitívny krok smerom k zefektívneniu systémov a operácií IT, harmonizácii správy grantov, koordinácii kontrolných činností a zabezpečeniu, aby implementačné orgány uplatňovali pravidlá programu Horizont 2020 jednotne. Avšak Európsky inovačný a technologický inštitút, ktorý má riadiť 3 % rozpočtu programu Horizont 2020, sa nezúčastňuje na rámci riadenia a kontroly.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o spolu s vnútroštátnymi orgánmi a nezávislými audítormi využívala všetky relevantné informácie, ktoré majú k dispozícii, na predchádzanie chybám alebo ich odhaľovanie a nápravu pred preplatením nákladov,
- o vydala usmernenie pre príjemcov o konkrétnych rozdieloch v programe Horizont 2020 v porovnaní so 7. RP a podobnými programami,
- o vydala spoločné usmernenia pre implementačné orgány k výdavkom v oblasti výskumu a inovácií s cieľom zabezpečiť jednotné zaobchádzanie s príjemcami pri uplatňovaní odporúčaní auditu na spätné získanie neoprávnených nákladov v rámci 7. RP,
- o dôsledne monitorovala vykonávanie extrapolovaných opráv na základe jej následných auditov preplatených nákladov v rámci 7. RP.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť sa nachádzajú v kapitole 5 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

53,9 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Cieľom tejto výdavkovej oblasti je znížiť rozdiely v rozvoji jednotlivých regiónov, reštrukturalizovať upadajúce priemyselné oblasti a podporiť cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu spoluprácu. Tvoria ju dve hlavné časti: regionálna a mestská politika a zamestnanosť a sociálne veci.

- o Regionálna a mestská politika EÚ sa financuje predovšetkým z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF). Zodpovedá približne 80 % výdavkov v roku 2015. Z EFRR sa financujú projekty infraštruktúry, vytváranie alebo zachovávanie pracovných miest, iniciatívy v oblasti regionálneho hospodárskeho rozvoja a činnosti na podporu MSP. Z Kohézneho fondu sa financujú investície do infraštruktúry v oblasti životného prostredia a dopravy.
- o Politika zamestnanosti a sociálnych vecí sa zväčša financuje prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu (ESF). Na túto oblasť sa vzťahuje 20 % výdavkov, ktoré pokrývajú financovanie investícií do ľudského kapitálu a podporujú opatrenia, ktorých cieľom je zlepšiť adaptabilitu pracovníkov a podnikov zmenám v organizácii práce, zvyšovať prístup k zamestnaniu, presadzovať sociálne začleňovanie znevýhodnených osôb a posilňovať kapacitu a efektívnosť verejných správ a verejných služieb.

EFRR, KF a ESF sa riadia spoločnými pravidlami okrem výnimiek stanovených v osobitných nariadeniach pre jednotlivé fondy. Riadenie výdavkov je zdieľané s členskými štátmi a zahŕňa spolufinancovanie projektov v rámci schválených výdavkových programov. Pravidlá oprávnenosti na preplatenie nákladov sú stanovené na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni a môžu sa v jednotlivých členských štátoch líšiť.

Okrem toho existujú špecifické nástroje a fondy, napríklad nástroj európskeho susedstva (ENI), ktorý je zameraný na susedné krajiny, a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD). Spolu tvoria menej než 1 % celkových výdavkov.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Áno

Odhadovaná chybovosť:

5,2 % (2014: 5,7 %)

Hlavným zdrojom chýb vo výdavkoch v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti ako celku je zahrnutie neoprávnených výdavkov do výkazov nákladov príjemcov a výber neoprávnených projektov, činností alebo príjemcov, po ktorých nasleduje porušovanie pravidiel verejného obstarávania a pravidiel štátnej pomoci.

Väčšina chýb vzniká v dôsledku deklarovania neoprávnených nákladov príjemcami. Niektoré projekty, ktoré sme preskúmali, navyše nespĺňali podmienky oprávnenosti stanovené v nariadeniach a/alebo vo vnútroštátnych pravidlách oprávnenosti.

Vážne porušovanie pravidiel verejného obstarávania vymedzených EÚ a členskými štátmi – napríklad nevhodne obstarané dodatočné práce alebo služby a neoprávnené použitie priameho udelenia zákazky – je naďalej významným zdrojom chýb vo výdavkoch z EFRR a Kohézneho fondu. Naša osobitná správa č. 10/2015 o opatreniach prijatých členskými štátmi a Komisiou na riešenie problému chýb v oblasti verejného obstarávania v tejto výdavkovej oblasti poskytuje dodatočnú analýzu a vysvetlenie týchto záležitostí.

Príklad: Deklarovanie neoprávnených nákladov

V rámci projektu EFRR v Spojenom kráľovstve, v rámci ktorého sa poskytovala finančná podpora pre MSP, si príjemca ponechal časť finančných prostriedkov a neposkytol ich malým a stredným podnikom vo forme grantu. Ponechané sumy neboli oprávnené na spolufinancovanie, pretože nespĺňali podmienky oprávnenosti.

Príklad: Neoprávnený projekt

V prípade projektu EFRR v Českej republike sa vo výzve na predkladanie návrhov uvádzalo, že oprávnené boli len MSP. Riadiaci orgán poskytol financovanie príjemcovi na tomto základe, ktorý však nebol potvrdený v čase výberu projektu. Ďalšie neoprávnené projekty sa zistili v Taliansku a Poľsku.

Príklad: Závažné nedodržanie pravidiel verejného obstarávania

V prípade projektu výstavby cesty z EFRR v Nemecku boli dodatočné práce, ktoré prevyšovali pôvodnú hodnotu zákazky o 50 %, priamo zadané tomu istému dodávateľovi, čím došlo k porušeniu smernice EÚ o verejnom obstarávaní. Podobné prípady sa zistili pri iných projektoch EFRR v Taliansku a Spojenom kráľovstve.

Overujeme tiež, či sa dodržiavajú pravidlá EÚ týkajúce sa štátnej pomoci. Nezákonná štátna pomoc predstavuje pre prijímateľské subjekty nespravodlivú výhodu a narušuje vnútorný trh. Výnimky z tohto pravidla sú možné, no treba ich oznámiť Komisii a tá ich musí akceptovať. V našej osobitnej správe č. 24/2016 sa uvádzajú ďalšie informácie o potrebe dodatočného úsilia zo strany Komisie a členských štátov o predchádzanie porušovaniu pravidiel štátnej pomoci v oblasti súdržnosti, o ich odhaľovanie a nápravu.

V značnom podiele operácií ovplyvnených vyčísliteľnými chybami orgány členských štátov mali k dispozícii dostatočné informácie na to, aby chybám predišli alebo ich odhalili a opravili pred predložením žiadostí o preplatenie Komisii. Keby sa všetky tieto informácie použili na opravu chýb pred vykázaním výdavkov Komisii, odhadovaná chybovosť celkových výdavkoch v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti by bola o 2,4 percentuálneho bodu nižšia. Okrem toho sme zistili, že v niekoľkých prípadoch chybu, ktorú sme odhalili, spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 0,6 percentuálneho bodu.

Finančné nástroje v rámci EFRR a ESF

Koncom roka 2014 bola priemerná miera vyplácania platieb z finančných nástrojov konečným príjemcom na úrovni 57 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zlepšenie (47 %). Z týchto prostriedkov sa poskytuje pomoc podnikom alebo na mestské projekty, a to prostredníctvom kapitálových investícií, úverov alebo záruk. Celkovo bolo vytvorených 1 025 finančných nástrojov s celkovým vkladom približne 16,0 mld. EUR. Niektoré členské štáty majú ťažkosti využiť plnú výšku disponibilných prostriedkov, pričom Grécko, Španielsko, Taliansko, Holandsko, Rakúsko a Slovensko mali na konci roka 2014 najnižšie miery vyplatených prostriedkov.

Naša osobitná správa č. 19/2016 poskytuje ďalšie informácie o poznatkoch získaných pri plnení rozpočtu EÚ prostredníctvom finančných nástrojov v programovom období 2007 – 2013.

Posúdenie chybovosti Komisiou

Posúdenie chybovosti Komisiou, o ktorej informovali orgány auditu, je zväčša v súlade s dôkazmi poskytnutými týmito orgánmi auditu. Možnosti Komisie na potvrdenie (a v prípade potreby aj úpravu) vykazanej chybovosti sú obmedzené, keď sa od orgánov auditu nevyžaduje, aby Komisii predložili konkrétnejšie informácie o svojich auditoch operácií na účely jej overovania výročných kontrolných správ (napr. podrobnosti o rozsahu auditu, pokrytí, výbere čiastočných vzoriek a klasifikácii chýb). Z našej analýzy vyplýva, že v roku 2015 boli tieto informácie vyžiadané častejšie ako v minulých rokoch.

Celkovo je výpočet Komisie týkajúci sa rizikových súm vo výročných správach o činnosti za rok 2015 správny a v súlade s dostupnými informáciami vykázanými a/alebo poskytnutými orgánmi auditu. Zistili sme tiež, že výhrady Komisie vo výročných správach o činnosti za rok 2015 boli v súlade s jej pokynmi a informáciami, ktoré boli dostupné príslušným dvom generálnym riaditeľstvám.

Posúdenie výkonnosti projektov

Na účely nášho posúdenia za rok 2015 sme preskúmali 149 ukončených projektov z 15 členských štátov. Dva projekty sme nemohli posúdiť, lebo riadiace orgány nestanovili žiadne ukazovatele.

Zistili sme tiež, že takmer všetky preskúmané projekty v plnej miere alebo čiastočne dosiahli svoje ciele z hľadiska výstupov. Niektoré členské štáty však musia ešte zlepšiť stanovovanie ukazovateľov výsledkov na úrovni projektov. Pri 38 % posúdených projektov členské štáty zaviedli systém merania výkonnosti na monitorovanie výstupov projektov, no v schvaľovacích dokumentoch k projektom nevymedzili žiadne ukazovatele výsledkov ani ciele. Napokon ciele projektov neboli dosiahnuté len v štyroch z nich.

Pohľad do budúcnosti: programové obdobie 2014 – 2020

Na konci roka 2015 bolo ustanovených menej než 20 % vnútroštátnych orgánov zodpovedných za európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF). Ide o dôležitý krok, lebo orgány členských štátov majú predkladať výkazy výdavkov Komisii. V dôsledku toho vzniká riziko, že oneskorenia pri plnení rozpočtu na programové obdobie 2014 – 2020 budú dlhšie ako v období rokov 2007 – 2013.

V roku 2015 Komisia vytvorila skupinu expertov na vysokej úrovni s cieľom posúdiť a podnietiť zavedenie zjednodušujúcich opatrení členskými štátmi pre príjemcov finančných prostriedkov z fondu EŠIF a prispieť k príprave na programové obdobie po roku 2020.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o zásadne prehodnotila koncepciu a mechanizmy vykonávania EŠIF pri vypracúvaní svojho legislatívneho návrhu na ďalšie programové obdobie, pričom zohľadní aj návrhy skupiny expertov na vysokej úrovni pre zjednodušenie,
- o využila skúsenosti získané v programovom období 2007 – 2013 a predložila správu o cielenej analýze vnútroštátnych pravidiel oprávnenosti v programovom období 2014 – 2020 a na základe toho členským štátom poskytla usmernenie, ako zjednodušiť zbytočne zložité a/alebo zatažujúce pravidlá a ako im predísť,
- o predložila legislatívny návrh s cieľom zmeniť príslušné nariadenie, pokiaľ ide o predĺženie obdobia oprávnenosti na finančné nástroje v rámci zdieľaného hospodárenia,
- o členským štátom objasnila pojem vratnej DPH, a to najmä verejným príjmom, aby sa predišlo odlišným výkladom pojmu „nevratná“ DPH a neoptimálnemu využívaniu fondov EÚ,
- o zabezpečila, aby všetky výdavky týkajúce sa finančných nástrojov EFRR a ESF na programové obdobie 2007 – 2013 boli dostatočne vopred začlenené do vyhlásení o ukončení programov s cieľom umožniť orgánom auditu vykonať svoje kontroly, a vyzvala všetky členské štáty, aby uskutočnili audity finančných nástrojov ako súčasť prípravy na ukončenie programov.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť sa nachádzajú v kapitole 6 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Prírodné zdroje

58,6 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto oblasť výdavkov pokrýva spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), spoločnú rybársku politiku (SRP) a environmentálne opatrenia.

Základom výdavkov EÚ v poľnohospodárstve je SPP. Jej cieľom je zvýšenie produktivity poľnohospodárstva, zabezpečenie primeranej životnej úrovne pre poľnohospodárov, stabilizácia trhov, zabezpečenie plynulého zásobovania a zásobovania spotrebiteľov za primeranú cenu.

SPP sa vykonáva prostredníctvom dvoch fondov: Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), z ktorého sa v plnej miere financuje priama pomoc EÚ a trhové opatrenia, a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), z ktorého sa spolu s členskými štátmi spolufinancujú programy rozvoja vidieka. Výdavky SPP sa riadia spoločne s členskými štátmi. Výdavky sa v rámci oboch fondov pridelujú cez približne 80 platobných agentúr, ktoré sú zodpovedné za kontrolu oprávnenosti žiadostí o pomoc a za úhradu platieb príjemcom.

SRP sa vykonáva predovšetkým prostredníctvom Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF), ktorý riadi Komisia a členské štáty v rámci zdieľaného hospodárenia. Politiku EÚ v oblasti životného prostredia riadi centrálna Komisia a najdôležitejším fondom pre výdavky v tejto oblasti je program LIFE.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Poľnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora:

Áno

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo:

Áno

Odhadovaná chybovosť¹:

Prírodné zdroje spolu:

2,9 %

(2014: 3,6 % / bez chýb týkajúcich sa krížového plnenia: 3,0 %)

Polnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora:

2,2 %

(2014: 2,9 % / bez chýb týkajúcich sa krížového plnenia: 2,2 %)

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo:

5,3 %

(2014: 6,2 % / bez chýb týkajúcich sa krížového plnenia: 6,0 %)

Zahrňa:

¹ V dôsledku zmien v právnom rámci pre SPP nezahŕňajú údaje za rok 2015 vyčíslenie chýb týkajúcich sa krížového plnenia. Neplatí to však za rok 2014.

Charakter a štruktúra chýb sa výrazne líšila v EPZF a iných oblastiach výdavkov v rámci prírodných zdrojov.

Poľnohospodárstvo – podpora trhu a priama podpora (EPZF)

Mnohé chyby zistené pri našich auditoch vznikajú v dôsledku nesprávnych alebo neoprávnených žiadostí príjemcov, pričom najčastejšou chybou býva nadhodnotenie vykazovanej poľnohospodárskej plochy. Chyby tohto typu sme našli v 12 z 18 kontrolovaných členských štátov.

Spôľahlivosť údajov v databáze identifikačného systému poľnohospodárskych parciel (LPIS) sa v posledných rokoch zlepšila, stále však nachádzame chyby v súvislosti s vykazovanými plochami pozemkov. Uznávame, že nepresnosti, ktoré nedosahujú 2 % sa ťažko odhaľujú a naprávajú. Avšak väčšie nezrovnalosti medzi údajmi o oprávnenosti zaznamenané v systéme LPIS a skutočnou oprávnenou plochou, ktorá je viditeľná na ortofotografiách (leteckých snímkach), ktoré sú súčasťou databázy LPIS, mali byť odhalené a opravené (napríklad, chyby, ktoré sme zistili v Grécku, Španielsku, Taliansku a Spojenom kráľovstve).

Ďalším zdrojom chýb súvisiacich s plochou poľnohospodárskych pozemkov je skutočnosť, že vnútroštátne definície oprávnených trvalých pasienkov neboli v súlade s definíciou vymedzenou v právnych predpisoch EÚ.

Príklad: Nesúlad vnútroštátnych kritérií oprávnenosti s právnymi predpismi EÚ

Francúzske orgány udeľujú pomoc na spásanie aj na takých plochách, kde sa nachádza kombinácia oprávnenej bylinnej vegetácie a neoprávnenej vegetácie, ako sú kríky a hustý les. O tejto záležitosti sme informovali už vo výročnej správe za rok 2013 a neustále nachádzame takéto prípady (šesť v roku 2015).

V niekoľkých prípadoch vyčísliteľných chýb u konečných príjemcov v poľnohospodárstve mali vnútroštátne orgány k dispozícii dostatok informácií na to, aby sa chybám predišlo alebo aby sa zistili a opravili pred deklarováním výdavkov Komisii. Ak by sa všetky informácie použili na opravu chýb, odhadovaná chybovosť by bola nižšia o 0,3 percentuálneho bodu. Okrem toho sme našli štyri prípady, keď chybu spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 0,6 percentuálneho bodu. Nedostatky sme zaznamenali aj v súvislosti s úpravami chybovosti v rámci EPZF, ktoré boli vykonané v posúdení Komisie.

Rozvoj vidieka, životné prostredie, klíma a rybné hospodárstvo

Hlavnými príčinami chýb vo výdavkoch v tejto výdavkovej kategórii boli neoprávnenosť príjemcov, činností, projektov alebo výdavkov a nedodržanie pravidiel verejného obstarávania. Okrem toho sme zistili chyby týkajúce sa porušovania agroenvironmentálnych záväzkov a nadhodnotenie oprávnených hektárov.

Príklad: Neoprávnené výdavky alebo činnosť

V Rumunsku sme zistili, že vnútroštátne orgány pri výpočte výdavkov za pomoci zjednodušeného vykazovania nákladov primerane nezohľadnili počet výrobných cyklov. V dôsledku toho boli platby všetkým príjemcom systematicky nadhodnotené. Na základe ďalších kontrol sme dospeli k záveru, že za obdobie od roku 2012 (keď bola pomoc zavedená) do októbra 2015 mohlo byť spomedzi 450 mil. EUR neoprávnených až 152 mil. EUR. Zjednodušené vykazovanie nákladov môže znížiť administratívnu záťaž členských štátov a príjemcov, no malo by vychádzať zo spoľahlivej metodiky, najmä zo správneho výpočtu zjednodušených nákladov.

Príklad: Nedodržanie pravidiel verejného obstarávania

Prípady nedodržania pravidiel verejného obstarávania sme zistili v Nemecku, Grécku, Taliansku a Rumunsku. Napríklad v Taliansku orgány na účely obstarania jednoložajovej dráhy (financovanej z grantu EÚ) na pomoc poľnohospodárom prevážať olivy posudzovali uchádzačov na základe dodatočných nesúvisiacich prác (nové cesty, kanalizácie, vodovodná sieť). Pravidlá verejného obstarávania v Taliansku takýto postup nedovoľujú.

V niekoľkých prípadoch vyčísliteľných chýb u konečných príjemcov v tejto výdavkovej oblasti mali vnútroštátne orgány k dispozícii dostatok informácií na to, aby sa chybám predišlo alebo aby sa zistili a opravili pred deklarovaním výdavkov Komisii. Ak by sa všetky informácie použili na opravu chýb, odhadovaná chybovosť by bola nižšia o 1,7 percentuálneho bodu. Okrem toho sme našli niekoľko prípadov, keď chybu spôsobili vnútroštátne orgány. Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 1,5 percentuálneho bodu.

Ďalšie prvky vnútornej kontroly a výkonnosti

Z nášho posúdenia zhody auditov súladu v poľnohospodárstve, ktoré vykonáva Komisia, s medzinárodnými audítorskými štandardmi a hlavnými regulačnými ustanoveniami vyplýva, že tieto audity celkovo spĺňali uvedené štandardy a ustanovenia. Takisto sme zaznamenali, že Komisia zredukovala počet nahromadených nevybavených spisov týkajúcich sa postupov posudzovania súladu. V príručke Komisie k auditu sa však nenachádzajú žiadne podrobné audítorské postupy ani požiadavky týkajúce sa dokumentácie na overenie údajov predložených členskými štátmi v súvislosti s finančnými opravami, a v niektorých prípadoch sme nenašli dostatočné ani vhodné dôkazy, že sa tieto kontroly uskutočnili.

Pri našich kontrolách v šiestich platobných agentúrach v súvislosti s výdavkami z EPZF a EPFRV sme zistili zásadné nedostatky v oblasti kontroly, ktoré sa týkali databázy LPIS, administratívnych kontrol, kvality inšpekcií na mieste a postupov na spätné získanie nesprávnych platieb. Nedostatky sme zistili aj v administratívnych kontrolách vykonaných piatimi zo šiestich platobných agentúr na overenie oprávnenosti platieb na rozvoj vidieka. Akčné plány na riešenie príčin častých chýb sa v súčasnosti aktualizujú, no v oblasti verejného obstarávania je potrebné zaviesť ďalšie zlepšenia.

V oblasti rybného hospodárstva sme zistili, že vo všetkých piatich auditoch, ktoré sme preskúmali, sa vyskytli nedostatky v dohľade a dokumentácii k auditu. Pri zopakovaní auditu, ktorý Komisia uskutočnila v Rumunsku, sme zistili chyby v administratívnych kontrolách riadiaceho orgánu, ktoré súviseli hlavne s obstarávaním.

Pri našom posúdení záležitostí týkajúcich sa výkonnosti investičných projektov v oblasti rozvoja vidieka za rok 2015 sme zistili, že väčšina preskúmaných projektov zodpovedala potrebám príjemcov, a to z hľadiska rozsahu i kvality realizovaných prác a dodaných produktov. V niektorých prípadoch však boli projekty väčšie, ako bolo nevyhnutné. Okrem toho sa zacielenie podpory ani výber projektov nevykonali natoľko dôkladne, ako by sa dalo očakávať, a o primeranosti nákladov v rámci niekoľkých projektov (pozri nasledujúci príklad) neexistovali dostatočné dôkazy. Celkovo v týchto oblastiach nedošlo k zlepšeniu.

Príklad: Neprimerané náklady

Na Slovensku sme dospeli k záveru, že platobná agentúra nevykonala adekvátne kontroly primeranosti nákladov deklarovovaných príjemcom za výstavbu skladovacieho zariadenia. Zistili sme, že cena nakúpeného betónu bola šesťkrát vyššia ako bežná trhovú cenu a cena projektu mala byť nižšia o viac ako 50 %.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby:

- v súvislosti s EPZF Komisia pokračovala v úsilí vykonávať následné kontroly prípadov, keď vnútroštátne právne predpisy nie sú v súlade s právnymi predpismi EÚ, a tiež kontrolovala, či členské štáty s negatívnym hodnotením kvality databázy LPIS prijali potrebné nápravné opatrenia,
- v oblasti rozvoja vidieka Komisia zabezpečila, aby akčné plány členských štátov zahŕňali konkrétne opatrenia na obmedzenie chýb pri verejnom obstarávaní,
- v prípade EPZF i rozvoja vidieka Komisia prijala opatrenia na skvalitnenie práce certifikačných orgánov v členských štátoch a zabezpečila, aby sa údaje poskytované členskými štátmi a používané na výpočet finančných opráv náležite overovali,
- v súvislosti s rybným hospodárstvom Komisia prijala opatrenia na zabezpečenie, aby sa audity súladu vykonávali v zhode s medzinárodnými audítorskými štandardmi.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ súvisiacich s prírodnými zdrojmi sa nachádzajú v kapitole 7 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Globálna Európa 6,9 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto oblasť výdavkov zahŕňa výdavky týkajúce sa vonkajších vzťahov, podpory pre kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny na vstup do EÚ, ako aj rozvojovú a humanitárnu pomoc rozvojovým a susedným krajinám (s výnimkou Európskych rozvojových fondov – pozri strany 49 až 51).

Náklady sú rozptýlené vo viac než 150 krajinách prostredníctvom širokej škály nástrojov spolupráce a metód poskytovania pomoc. Výdavky realizuje priamo niekoľko generálnych riaditeľstiev Komisie, buď z ústredia v Bruseli alebo prostredníctvom delegácií EÚ v prijímateľských krajinách, prípadne ich realizujú nepriamo prijímateľské krajiny alebo medzinárodné organizácie.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?
Áno

Odhadovaná chybovosť:
2,8 % (2014: 2,7 %)

Najčastejším typom chýb, ktoré sme pri audite zistili, boli neoprávnené výdavky deklarované konečnými príjemcami. To zahŕňa výdavky na činnosti, ktoré neboli súčasťou zmlúv, alebo vznikli mimo obdobia oprávnenosti. Zistili sme aj prípady nedodržania právnych a zmluvných povinností vrátane pravidiel verejného obstarávania, pravidla pôvodu, nesprávneho deklarovania nepriamych nákladov ako priame náklady či zahrnutia neoprávnených daní.

Ďalšie chyby, ktoré sme našli, sa týkali prijatia a zúčtovania platieb Komisiou za služby, práce alebo dodávky, ktoré príjemcovi ešte neboli poskytnuté alebo ku ktorým nám príjemca nebol schopný predložiť podporné dokumenty, aby preukázal vznik výdavkov. Zistili sme aj oneskorené potvrdenie výdavkov a schválenie súvisiacich platieb Komisiou.

Príklad: Výdavky, ktoré nevznikli

Zistili sme, že v rámci grantu na podporu nešírenia balistických rakiet, ktorý bol poskytnutý z programu nástrojov zahraničnej politiky, Komisia akceptovala výdavky deklarované výskumnou nadáciou so sídlom v Európe, ktoré vychádzali z odhadu nákladov na zamestnancov, pričom tento odhad bol vyšší ako skutočne vzniknuté náklady.

Príklad: Výdavky, ktoré neboli predmetom zmluvy

Pri projekte v Mjanmarsku realizovanom medzinárodnou organizáciou, ktorá viedla kampaň proti užívaniu drog, sme zistili, že Komisia akceptovala náklady na školenie zamestnancov, ktoré neboli súčasťou súvisiacej zmluvy.

Příklad: Náklady financované iným darcom

Preskúmali sme platbu Komisie pre humanitárnu organizáciu reagujúcu na sýrsku krízu a zistili sme, že náklady, ktoré deklarovala v súvislosti s transportom zásob potravín, financoval iný darca.

V platbách, ktoré Komisia uhradila priamo do všeobecných rozpočtov príslušných štátov, sme nezistili žiadne chyby vzhľadom na to, že Komisia má pri posudzovaní splnenia podmienok oprávnenosti značnú voľnosť. Nižšie riziko chýb je aj v platbách na podporu činností, na ktorých sa podieľajú viacerí medzinárodní darcovia, pretože náklady, ktoré nie sú podľa pravidiel EÚ oprávnené, možno pokryť z príspevkov ostatných darcov.

Pri našom testovaní operácií tiež vysvitlo, že nepriame náklady v twinningových projektoch financovaných v rámci nástroja európskeho susedstva a partnerstva boli výrazne vyššie, než ako sa pripúšťa v prípade grantov. Pri tomto nástroji sa nedefinuje maximálny limit pre jednorazovú sumu ani pre paušálne náklady, čím vzniká riziko, že partner členského štátu realizujúci projekt dosiahne zisk.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o posilnila svoje kontroly kvality overovaní výdavkov zadaných na vykonanie príjemcami a zlepšila zadávacie podmienky pre nezávislých audítorov,
- o prehodnotila metodiku, ktorú uplatňuje Generálne riaditeľstvo pre susedskú politiku a rokovania o rozšírení pri výpočte odhadovanej chybovosti, s cieľom poskytovať štatisticky presnejšie informácie,
- o prijala opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bolo financovanie prostredníctvom twinningových nástrojov v súlade s pravidlom neziskovosti a aby bola dodržaná zásada riadneho finančného hospodárenia.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o audite výdavkov EÚ na stratégiu Globálna Európa sa nachádzajú v kapitole 8 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Bezpečnosť a občianstvo

2,1 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

V tejto výdavkovej oblasti sú zlúčené rôzne politiky, ktorých spoločným cieľom je posilniť myšlienku európskeho občianstva vytvorením priestoru slobody, spravodlivosti a bezpečnosti bez vnútorných hraníc. Výdavky sa realizujú v súvislosti s ochranou hraníc, prisťahovalectvom a azylovou politikou, so spravodlivosťou a s vnútornými vecami, verejným zdravím, ochranou spotrebiteľa, kultúrou, mládežou, informovaním občanov a dialóg s nimi. Táto oblasť predstavuje malú, no rastúcu časť rozpočtu (približne 1,4 %).

Takmer tretina výdavkov sa realizuje prostredníctvom 12 decentralizovaných agentúr, o ktorých informujeme osobitne v špecifických ročných správach. Náš audit sme zamerali na oblasť migrácie a bezpečnosti, ktorá predstavuje najväčší podiel (40 %).

Výdavky na migráciu a bezpečnosť sa realizujú prostredníctvom zdieľaného hospodárenia medzi členskými štátmi a Komisiou. Avšak so štvrtinou výdavkov, ktorá predstavuje významnú časť, v roku 2015 hospodárila Komisia priamo. Preskúmali sme preto hlavné systémy, za ktoré zodpovedá Generálne riaditeľstvo Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti, pričom sme kontrolovali granty aj postupy verejného obstarávania v rámci priameho riadenia, a tiež posúdenia Komisie týkajúce sa systémov členských štátov na správu finančných prostriedkov v rámci zdieľaného hospodárenia.

Čo sme zistili

V prípade grantov a postupov verejného obstarávania v rámci priameho hospodárenia zo strany Komisie sme dospeli k záveru, že kontroly, ktoré sa vyžadujú v nariadení o rozpočtových pravidlách, boli zavedené a nevyskytli sa žiadne vážne nedostatky.

Nedostatky sme však našli v posúdeniach Komisie, ktoré sa vzťahovali na systémy riadenia a kontroly členských štátov v súvislosti s programom SOLID na obdobie rokov 2007 – 2013 („Solidarita a riadenie migračných tokov“). Zistili sme, že posudky Komisie nezahŕňali žiadne testovanie účinnosti kľúčových vnútorných kontrol a zameriavali sa skôr na pochopenie kontrolných postupov a ich dokumentovanie. Dôsledkom mohlo byť, že Komisia v niektorých prípadoch nesprávne vyhodnotila riziko ako nízke. Komisia okrem toho vykonala pomerne malý počet následných auditov v členských štátoch týkajúcich sa programov, pri ktorých sa domnievala, že sa s nimi spája nízke riziko. Zastávame názor, že týmto sa znižuje spoľahlivosť výdavkov členských štátov v programe SOLID.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o audite výdavkov EÚ v oblasti bezpečnosť a občianstvo sa nachádzajú v kapitole 8 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Administratíva

9,0 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Administratíva pokrýva výdavky inštitúcií a iných orgánov EÚ, ktorými sú Komisia, Parlament, Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), Európska rada a Rada, Európsky súdny dvor, Európsky dvor audítorov (EDA), Európsky hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov, Európsky ombudsman a Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov.

Výdavky na ľudské zdroje (mzdy, dôchodky a príspevky) predstavujú približne 60 % z celkových výdavkov v tejto oblasti. Zvyšok tvoria výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikácie a informačné technológie.

Výsledky našich auditov agentúr a ostatných decentralizovaných orgánov Európskej únie a Európskych škôl sú predmetom špecifických ročných správ, ktoré sa uverejňujú samostatne spolu so súhrnom výsledkov. Vlastné výdavky Dvora audítorov kontroluje nezávislá firma a správa audítorov sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie* a na našej webovej stránke.

Čo sme zistili

Ovplyvnené významnými chybami?

Nie

Odhadovaná chybovosť:

0,6 % (2014: 0,5 %)

Naším preskúmaním systémov sa celkovo nezistili žiadne významné nedostatky. Zistili sme však, že v istých oblastiach majú niektoré inštitúcie a orgány priestor na zlepšenie. Na tieto oblasti poukazujeme v nasledujúcich odporúčaniach.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby:

- o Európsky parlament posilnil monitorovanie spôsobu, akým politické strany uplatňujú pravidlá a postupy schvaľovania a úhrady výdavkov, ako aj verejného obstarávania,
- o Komisia zlepšila svoje systémy s cieľom zaistiť včasnú aktualizáciu informácií o osobnej situácii zamestnancov, ktoré sa používajú na výpočet rodinných prídavkov,
- o ESVC posilnila postupy na prijímanie miestnych zamestnancov a na verejné obstarávanie pri zákazkách s hodnotou do 60 000 EUR.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite administratívnych výdavkov EÚ sa nachádzajú v kapitole 9 výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2015.

Európske rozvojové fondy (ERF)

3,1 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

ERF sú nástrojom poskytovania pomoci Európskej únie na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a zámorským krajinám a územiám (ZKÚ). Výdavky ERF a nástroje spolupráce majú za cieľ odstraňovať chudobu a podporovať udržateľný rozvoj a integráciu štátov AKT a ZKÚ do svetovej ekonomiky.

ERF financujú členské štáty EÚ a vykonávajú sa buď prostredníctvom jednotlivých projektov alebo poskytnutím rozpočtovej podpory (príspevku do všeobecného rozpočtu krajiny určeného na konkrétnu politiku alebo cieľ). Na každý ERF sa vzťahuje samostatné nariadenie o rozpočtových pravidlách.

Vonkajšia pomoc financovaná z ERF sa realizuje v rizikovom prostredí, predovšetkým z dôvodu geograficky rozptýlených aktivít a nedostatočnej inštitucionálnej a administratívnej kapacity partnerských krajín. Riadi ich Európska komisia mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ a v niektorých prípadoch pomoci ich riadi Európska investičná banka.

Čo sme zistili

Spôľahlivosť účtovnej závierky ERF:

Ročná účtovná závierka za rok 2015 vyjadruje verne finančnú situáciu ERF, výsledky ich operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív.

Sú príjmy ERF ovplyvnené významnými chybami?

Nie

Sú platby ERF ovplyvnené významnými chybami?

Áno

Odhadovaná chybovosť:

3,8 % (2014: 3,8 %)

Zistili sme, že výdavky ERF na rozpočtovú podporu a opatrenia s viacerými darcami realizované medzinárodnými organizáciami sú výrazne menej náchylné na chyby ako ostatné platby z ERF. Vyplýva to však z charakteru financovania a zo značnej voľnosti, ktorú má Komisia pri rozhodovaní o tom, či boli splnené všeobecné podmienky. Napríklad pri projektoch s viacerými darcami Komisia akceptuje, že boli splnené podmienky pre platbu, ak suma, ktorou prispeli ostatní darcovia, postačuje na pokrytie nákladov, ktoré sa podľa pravidiel ERF nepovažujú za oprávnené.

V prípade platieb rozpočtovej podpory môže náš audit siahť len po fázu vyplatenia pomoci partnerskej krajine. To nám nedovoľuje odhaliť možné nedostatky pri vynakladaní týchto prostriedkov po tom, ako sa včlenia do štátneho rozpočtu.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch chybovosť, ktorú sme zistili vo výdavkoch ERF, vrátane niektorých konečných žiadostí, ktoré boli predtým predmetom overovania výdavkov a vonkajších auditov, poukazuje na nedostatky v predbežných kontrolách. Chyby v dôsledku chýbajúcich podporných dokumentov na preukázanie vzniku výdavkov a nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania (pozri príklady) boli príčinou viac než dvoch tretín odhadovanej chybovosti.

Príklad: Nepredloženie potrebných podporných dokumentov na preukázanie vzniku výdavkov

Preskúmali sme výdavky v súvislosti s laboratórnym, informačno-technologickým a kancelárskym zariadením v Mozambiku, ktoré bolo financované v rámci projektu ERF. K štyrom z desiatich platieb vo vzorke, ktoré sa týkali obstarania a dodania týchto položiek, nám neboli poskytnuté podporné dokumenty.

Príklad: Nedodržanie postupov verejného obstarávania zo strany prijemcu

Kontrolovali sme obstaranie poľnohospodárskeho testovacieho laboratórneho zariadenia v Etiópii a zistili sme, že zákazka bola udelená priamo istej spoločnosti bez toho, aby sa uplatnili požadované postupy verejnej súťaže. Táto spoločnosť navyše konala len ako sprostredkovateľ a nebola autorizovaným distribútorom obstaraného zariadenia.

Keby Komisia využila všetky informácie na opravu chýb, ktoré urobila sama alebo ktoré spôsobili prijemcovia v rámci projektov financovaných z ERF, odhadovaná chybovosť by bola nižšia o 1,7 percentuálneho bodu.

Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj, ktoré riadi takmer všetky výdavky v rámci ERF, prijalo v roku 2015 nový akčný plán na riešenie nedostatkov v systéme kontroly. Na posúdenie pokroku týchto opatrení je ešte priskoro. Zistili sme tiež, že predchádzajúci akčný plán, prijatý v roku 2013, bol z veľkej časti vykonaný, pričom 19 opatrení bolo zavedených a zostávajúce štyri na konci roku 2015 ešte prebiehali.

Čo odporúčame

Odporúčame, aby Komisia:

- o posilnila monitorovanie kvality auditov a overovaní výdavkov, ktoré zadali na vykonanie priamo príjemcovia,
- o zrevidovala svoje odhady opráv a zlepšila posudzovanie rizika a chybovosti vo výdavkoch v rámci nepriameho hospodárenia s prijímateľskými krajinami,
- o uplatnila primerané sankcie voči subjektom, ktoré neplnia svoju povinnosť poskytnúť našim audítorm potrebnú podpornú dokumentáciu.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite ERF sa nachádzajú vo výročnej správe o aktivitách financovaných 8., 9., 10. a 11. Európskym rozvojovým fondom (ERF) za rok 2015.

Prehľad audítorského prístupu

Stanoviská vo vyhlásení o vierohodnosti Dvora audítorov sa zakladajú na objektívnych dôkazoch získaných pri testovaní v rámci auditu v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi. Takto pracujeme.

Spôľahlivosť účtovnej závierky

Poskytuje ročná účtovná závierka EÚ úplné a presné informácie?

Rozpočet EÚ je komplexný. Generálne riaditeľstvá Komisie každoročne zaznamenávajú stovky tisíc účtovných údajov, ktoré zachytávajú informácie z rôznych zdrojov (vrátane členských štátov). Kontrolujeme, či účtovné postupy fungujú správne a či sú výsledné účtovné údaje úplné, správne zaznamenané a náležite predložené.

- Hodnotenie účtovného systému s cieľom uistiť sa, že je dobrým základom produkujúcim spoľahlivé údaje.
- Overenie hlavných účtovných postupov s cieľom uistiť sa, že fungujú správne.
- Analytické kontroly účtovných údajov s cieľom uistiť sa, že sú predkladané konzistentne a primerane.
- Priama kontrola vzorky účtovných záznamov s cieľom uistiť sa, že príslušné operácie existujú a sú správne zaznamenané.
- Kontrola finančných výkazov s cieľom uistiť sa, že finančnú situáciu vyjadrujú verne.

Riadnosť operácií

Sú operácie EÚ súvisiace s príjmami a platbami zaúčtovanými do výdavkov¹, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, v súlade s príslušnými predpismi?

Z rozpočtu EÚ sa uhrádzajú milióny platieb príjemcom v EÚ a po celom svete. Väčšinu týchto výdavkov riadia členské štáty. Na získanie potrebných dôkazov priamo testujeme príjmové platby a platby zaúčtované do výdavkov a posudzujeme systémy na správu a kontrolu týchto platieb.

- Vzorky operácií sa vyberajú z celého rozpočtu EÚ pomocou štatistických metód a sú základom pre podrobné testovanie našimi audítormi.
- Operácie vybrané do vzorky sa podrobne kontrolujú, zvyčajne v priestoroch konečných príjemcov (napr. poľnohospodár, výskumný inštitút, spoločnosť poskytujúca verejne obstarané práce alebo služby), aby sa získali priame dôkazy, že príslušná udalosť „existuje“, je správne zaznamenaná a je v súlade s pravidlami, na základe ktorých sa príslušné platby uhrádzajú.
- Chyby sa analyzujú a klasifikujú ako vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné.
- Dosah chýb sa vypočítava extrapoláciou vyčísliteľných chýb vo forme odhadovanej chybovosti.
- Odhadovaná chybovosť sa porovnáva s 2 % prahom významnosti na účely formulácie nášho stanoviska.
- Systémy vzťahujúce sa na príjmy sa hodnotia s cieľom zistiť ich účinnosť pri zabezpečovaní zákonnosti a riadnosti operácií, ktoré tieto systémy spravujú.
- Zohľadňujú sa ďalšie relevantné informácie, napr. výročné správy o činnosti a správy nezávislých audítorov.
- Všetky zistenia sa prerokávajú s orgánmi v členských štátoch a Komisiou s cieľom uistiť sa, či sú fakty správne.
- Naše stanoviská prijímame na základe vykonanej práce a dosiahnutých výsledkov.

¹ Platby zaúčtované do výdavkov: priebežné platby, konečné platby a zúčtovanie záloh.

Európsky dvor audítorov a jeho práca

Európsky dvor audítorov (EDA) je nezávislou kontrolnou inštitúciou Európskej únie. Sídlime v Luxemburgu a zamestnávame približne 900 odborných a podporných zamestnancov zo všetkých členských štátov EÚ. Od nášho založenia v roku 1977 zameriavame našu pozornosť na význam finančného hospodárenia EÚ a prispievame k jeho zlepšovaniu.

Audítorské správy a stanoviská EDA sú základnou zložkou reťazca povinnosti zodpovedať sa v EÚ. Výstupy našej práce sa využívajú na vyvedenie zodpovednosti, najmä v rámci každoročného postupu udeľovania absolutória, voči tým, ktorí hospodária s rozpočtom EÚ. Ide najmä o Komisiu, ale týka sa to i ostatných inštitúcií a orgánov EÚ. Členské štáty tiež zohrávajú dôležitú úlohu pri zdieľanom hospodárení.

Našími hlavnými úlohami sú:

- o finančné audity a audity zhody v zásade formou vyhlásenia o vierohodnosti,
- o audity výkonnosti na témy vybrané s cieľom čo najviac zvýšiť dosah našej práce,
- o stanoviská k nariadeniam, ktoré sa týkajú rozpočtového hospodárenia a iných dôležitých tém.

Naším cieľom je riadiť zdroje takým spôsobom, ktorý zabezpečí primeranú rovnováhu medzi našimi rôznymi aktivitami, a prispieť tak k dosahovaniu solídnych výsledkov a dobrého pokrytia rôznych oblastí rozpočtu EÚ.

Naše výstupy

Vydávame:

- o **výročné správy** o rozpočte EÚ a Európskych rozvojových fondoch. Výročné správy obsahujú najmä stanoviská a výsledky získané v rámci vyhlásenia o vierohodnosti a uverejňujú sa každý rok medzi októbrom a novembrom,
- o **špecifické ročné správy**, v ktorých sú uvedené stanoviská EDA z finančných auditov rôznych agentúr a orgánov EÚ. V roku 2015 bolo uverejnených 52 takýchto správ,
- o **osobitné správy** o vybraných témach auditu, ktoré sa uverejňujú v priebehu celého roka. Ide najmä o audity výkonnosti. V roku 2015 bolo uverejnených 25 takýchto správ,
- o **stanoviská** využívané Európskym parlamentom a Radou pri schvaľovaní právnych predpisov EÚ a iných rozhodnutí s významným dosahom na finančné hospodárenie, ako aj ďalšie výstupy založené na preskúmaní. V roku 2015 bolo uverejnených osem stanovísk a dve súhrnné správy o agentúrach a spoločných podnikoch EÚ,
- o **výročné správy o činnosti** obsahujú informácie a prehľad našich činností v danom roku.

Naša práca prispieva k zvyšovaniu povedomia o finančnom hospodárení EÚ a zvyšuje jeho transparentnosť. Poskytujeme uistenie ohľadom stavu finančného hospodárenia a predkladáme odporúčania na jeho ďalšie zlepšenie. Robíme to v záujme občanov Európskej únie.

Informácie o našich auditoch agentúr a ostatných decentralizovaných orgánov Európskej únie sa nachádzajú v príslušných špecifických ročných správach za rok 2015, ktoré sú dostupné na našej webovej stránke (<http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AuditReportsOpinions.aspx>).

Osobitné správy v roku 2015

Naše osobitné správy, ktoré sú zväčša výsledkom auditov výkonnosti, sú dostupné vo všetkých jazykoch EÚ na našej webovej stránke eca.europa.eu

55

Vnútroštátna vodná doprava v Európe: od roku 2001 žiadne významné zvýšenie jej podielu na doprave ani zlepšenie podmienok splavnosti (č. 1/2015)

Financovanie čistiarní komunálnych odpadových vôd v povodí rieky Dunaj: ďalšie úsilie potrebné na pomoc členským štátom dosiahnuť ciele politiky EÚ v oblasti odpadových vôd (č. 2/2015)

Záruka EÚ pre mladých ľudí: prijali sa prvé kroky, ale vykonávanie čelí rizikám (č. 3/2015)

Technická pomoc: aký je jej prínos pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka? (č. 4/2015)

Sú finančné nástroje úspešným a sľubným nástrojom v oblasti rozvoja vidieka? (č. 5/2015)

Integrita a uplatňovanie systému EU ETS (č. 6/2015)

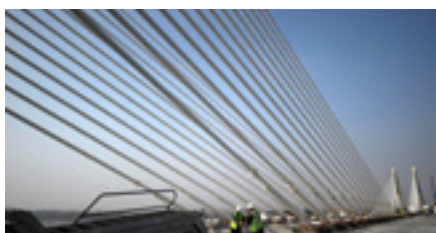
Policajná misia EÚ v Afganistane: zmiešané výsledky (č. 7/2015)

Riešia sa finančnou podporou EÚ potreby mikropodnikateľov primerane? (č. 8/2015)

Podpora EÚ pre boj proti mučeniu a za zrušenie trestu smrti (č. 9/2015)

Úsilie riešiť problémy s verejným obstarávaním vo výdavkoch EÚ v oblasti súdržnosti by sa malo zintenzívniť (č. 10/2015)

Riadi Komisia dobre dohody o partnerstve v sektore rybolovu? (č. 11/2015)

Prioritu EÚ týkajúcu sa podpory vidieckeho hospodárstva založeného na znalostiach ovplyvňuje nedostatočné riadenie opatrení v oblasti prenosu znalostí a poradenstva (č. 12/2015)

Osobitné správy v roku 2015

56

Podpora EÚ krajinám produkujúcim drevo v rámci akčného plánu FLEGT (č. 13/2015)

Investičný nástroj AKT: poskytuje pridanú hodnotu? (č. 14/2015)

Podpora z energetického nástroja AKT – EÚ pre energiu z obnoviteľných zdrojov vo východnej Afrike (č. 15/2015)

Zlepšenie bezpečnosti dodávok energie prostredníctvom rozvoja vnútorného trhu s energiou: potrebné je väčšie úsilie (č. 16/2015)

Podpora akčných tímov pre zamestnanosť mladých ľudí Komisiou: presmerovanie financovania z ESF dosiahnuté, ale zameranie na výsledky nedostatočné (č. 17/2015)

Finančná pomoc poskytovaná krajinám s ťažkosťami (č. 18/2015)

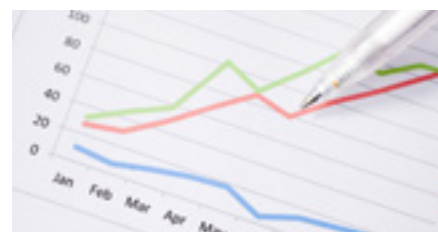
Je potrebné venovať viac pozornosti výsledkom na zlepšenie poskytovania technickej pomoci Grécku (č. 19/2015)

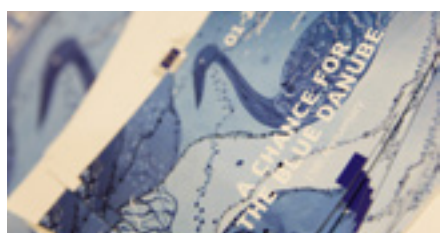
Nákladová účinnosť podpory rozvoja vidieka EÚ pre neproduktívne investície v poľnohospodárstve (č. 20/2015)

Preskúmanie rizík spojených s prístupom k opatreniam EÚ v oblasti rozvoja a spolupráce, zameraným na výsledky (č. 21/2015)

Dohľad EÚ nad ratingovými agentúrami – dobre ustanovený, ale zatiaľ nie je plne účinný (č. 22/2015)

Kvalita vody v povodí rieky Dunaj: pri vykonávaní rámcovej smernice o vode sa dosiahol pokrok, stále však je čo robiť (č. 23/2015)

Boj proti podvodom v oblasti DPH vnútri Spoločenstva: Ďalšie opatrenia sú potrebné (č. 24/2015)

Podpora EÚ pre vidiecku infraštruktúru: potenciál dosiahnuť výrazne výhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou (č. 25/2015)

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm); v delegáciách,
ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm);
kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm);
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

V prípade reprodukcie tejto fotografie je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľa autorských práv a architektov:
©EÚ 2016 Zdroj: EDA, architekti budov EDA: Jim Clemes (2004 a 2013) a Paul Noël (1988), s. 52.

Pri týchto fotografiách je reprodukcia povolená pod podmienkou, že sa spomenie držiteľ autorských práv, zdroj a mená
fotografov (ak sú uvedené):

- ©EÚ 2016 Zdroj: EDA, s. 2; s. 56 (za osobitné správy (OS) č. 15/2015 a 25/2015);
Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: Luis Robayo, s. 28; Simon Maina, s. 51; Sakis Mitrolidis, s. 55
(za OS č. 5/2015);
- ©EÚ 2015 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: Jennifer Jacquemart, s. 26; Geňa Savilov, s. 45; Oliver Bunić,
s. 46 (fotografia 1); Angelos Tzortzinis, s. 46 (fotografia 2); Thierry Charlier, s. 48; Maciej Szkopański, s. 55 (za OS
č. 3/2015); Šlamov Vano, s. 55 (za OS č. 7/2015); Quique Garcia, s. 56 (za OS č. 16/2015);
Zdroj: EDA, s. 55 (za OS č. 1/2015 a 2/2015); s. 56 (za OS č. 20/2015);
- ©EÚ 2014 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: Denis Lovrović, s. 23, s. 55 (za OS č. 8/2015) a s. 56 (za OS
č. 17/2015); Sylvain Thomas, s. 33 (fotografie 1 a 2) a s. 34; Charly Triballeau, s. 42 (fotografia 2); Jose Jordan,
s. 55 (za OS č. 9/2015); Etienne Ansotte, s. 56 (za OS č. 23/2015);
Zdroj: EK – Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka/fotografie: s. 25, s. 41, s. 42
(fotografia 1), s. 43; s. 55 (za OS č. 12/2015);
- ©EÚ 2013 Zdroj: EDA, s. 55 (za OS č. 11/2015);
- ©EÚ 2012 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: Robin Utrecht, s. 38; Nikolaj Dojčinov, s. 27 a s. 55 (za OS
č. 10/2015); EP/PE, s. 56 (za OS č. 18/2015);
Zdroj: EK – Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti/fotografie: Andrei Pungovschi, s. 16;
Jan-Joseph Stok, s. 21;
- ©EÚ 2011 Zdroj: EDA, s. 56 (za OS č. 19/2015);
Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: Anoek De Groot, s. 55 (za OS č. 6/2015); Etienne Ansotte, s. 56
(za OS č. 22/2015);
- ©EÚ 2009 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografia: Melinda Bodo, s. 55 (za OS č. 4/2015);
- ©EÚ 2008 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografia: Laurent Chamussy, s. 6;
- ©EÚ 2001 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografie: s. 12; s. 31; s. 56 (za OS č. 14/2015 a 24/2015);
- ©EÚ 1999 Zdroj: EK – Rozvoj a spolupráca – Europeaid/fotografia: s. 56 (za OS č. 21/2015);
- ©EÚ 1995 Zdroj: EK – audiovizuálne oddelenie/fotografia: spoločnosť na spracovanie dreva Estkip v Jöhvi, s. 56 (za OS
č. 13/2015).

Predstavujeme a vysvetľujeme výročné správy audítora EÚ za rok 2015

Európsky dvor audítorov je nezávislou kontrolnou inštitúciou Európskej únie – ochrancom financií EÚ. Táto publikácia poskytuje zhrnutie hlavných zistení a záverov výročných správ Dvora audítorov o rozpočte EÚ a Európskych rozvojových fondoch za rok 2015. Obsahuje informácie o spoľahlivosti účtovnej závierky, riadnosti príjmov a výdavkov, ako aj o výsledkoch rozpočtu EÚ. Úplné znenie správ je k dispozícii na webovej stránke www.eca.europa.eu a v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre publikácie